

Załącznik nr 1

do uchwały nr 67/2019

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej

z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm.

Profil ogólnoakademicki

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **filologia polska**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: **Uniwersytet Warszawski**

Data przeprowadzenia wizytacji: **26-27 października 2023 r.**

Warszawa, 2023

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	3
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	3
1.2. Informacja o przebiegu oceny	3
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	4
Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	6
3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	7
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	7
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	12
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	23
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	28
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	32
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	35
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	38
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	40
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	43
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	45
4. Załączniki:	48
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	48

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: prof. dr hab. Stanisław Uliasz, członek PKA

członkowie:

1. prof. dr hab. Joanna Wójcik, ekspert PKA
2. dr hab. Andrzej Moroz, ekspert PKA
3. dr Jarosław Wagner, ekspert PKA ds. kształcenia nauczycieli
4. Małgorzata Szeląg, ekspert PKA ds. pracodawców
5. Katarzyna Jedlińska, ekspert PKA ds. studenckich
6. mgr inż. Katarzyna Nowak, sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku filologia polska prowadzonym na Uniwersytecie Warszawskim została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2023/2024. Polska Komisja Akredytacyjna po raz kolejny oceniała jakość kształcenia na ww. kierunku.

Wizytacja została przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

Zespół oceniający zapoznał się z raportem samooceny przekazanym przez Władze Uczelni. Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z Władzami Uczelni, a dalszy jej przebieg odbywał się zgodnie z ustalonym wcześniej harmonogramem. W trakcie wizytacji przeprowadzono spotkania z zespołem przygotowującym raport samooceny, osobami odpowiedzialnymi za doskonalenie jakości na ocenianym kierunku, funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia oraz publiczny dostęp do informacji o programie studiów, pracownikami odpowiedzialnymi za umiędzynarodowienie procesu kształcenia, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, studentami oraz nauczycielami akademickimi. Ponadto przeprowadzono hospitacje zajęć dydaktycznych, dokonano oceny losowo wybranych prac dyplomowych i etapowych, a także przeglądu bazy dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia. Przed zakończeniem wizytacji sformułowano wstępne wnioski, o których Przewodniczący zespołu oceniającego oraz współpracujący z nim eksperci poinformowali Władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	filologia polska	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia pierwszego stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	literaturoznawstwo 68% językoznawstwo 32%	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów 180	
Wymiar praktyk zawodowych ³ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	praktyki kierunkowe: 40 h / 2 ECTS. praktyki zawodowe w ramach specjalizacji: a) <i>nauczycielskiej</i> : 160 h / 6 ECTS, b) <i>glottodydaktycznej</i> : 200 h / 6 ECTS.	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	specjalność <i>literaturoznawczo-językoznawcza</i> specjalność <i>literatura i kultura polska w perspektywie europejskiej i światowej</i> specjalizacje: <i>edytorstwo naukowe i redakcja tekstu dla polonistów</i> <i>translatorska</i> <i>filologia dla mediów</i> <i>nauczycielska</i> <i>glottodydaktyczna</i>	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	587	

¹ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

³ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁴	2148-2588	
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	155	
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	121	
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	58	

Nazwa kierunku studiów	filologia polska
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia drugiego stopnia
Profil studiów	ogólnoakademicki
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne/niestacjonarne (ostatni nabór 2022/23)
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{5,6}	literaturoznawstwo 82% językoznawstwo 18%
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	4 semestry 120
Wymiar praktyk zawodowych ⁷ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	praktyki zawodowe w ramach nieobowiązkowej specjalizacji: a) <i>nauczycielskiej</i> : 150 h / 5 ECTS, b) <i>glottodydaktycznej</i> : 150 h / 5 ECTS.
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	specjalizacje do wyboru poza programem studiów: <i>edytorstwo naukowe i redakcja tekstu dla polonistów</i>

⁴ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

⁵ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

⁶ Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

⁷ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

	<i>translatorska</i> <i>filologia dla mediów</i> <i>nauczycielska</i> <i>glottodydaktyczna</i>	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	237	16
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁸	600	360
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	94	58
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	62	62
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	85	71

Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA ⁹ kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody	kryterium spełnione częściowo

⁸ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

⁹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	kryterium spełnione
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	kryterium spełnione
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	kryterium spełnione
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	kryterium spełnione
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	kryterium spełnione
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	kryterium spełnione częściowo

3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Koncepcja kształcenia na kierunku filologia polska wskazuje na dopełniającą rolę literaturoznawstwa i językoznawstwa jako tych dyscyplin naukowych, do których kierunek został przyporządkowany, łącząc polonistyczne kształcenie filologiczne z uzupełniającym je kształceniem specjalnościowym i specjalizacyjnym (zgodnie z przyjętym na kierunku nazewnictwem), które nakierowane jest na umiejętności zawodowe i odpowiada współczesnym potrzebom społeczno-gospodarczym.

Celem kształcenia na filologii polskiej jest zapewnienie absolwentom całokształtu wiedzy i umiejętności z zakresu polskiej literatury, kultury i języka ojczystego postrzeganych na tle cywilizacji europejskiej, kształtowanie wzorców komunikacji publicznej zgodnie z zasadami kultury języka i etyki słowa oraz przyswojenie myśli teoretycznej rodzimej i światowej humanistyki. Do celów kształcenia należy także wyrobienie w studentach potrzeby zdobywania wiedzy i umiejętności przez całe życie, ambicji rozwoju intelektualnego i zawodowego oraz przestrzegania standardów uczciwości,

rzetelności i prawości w pracy naukowej. Studia na filologii polskiej mają też służyć przygotowaniu studentów do pracy zawodowej, w której wykorzystane zostaną wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne nabyte na studiach polonistycznych, oraz przygotowaniu do podjęcia pracy badawczej, zwłaszcza po studiach II stopnia.

Absolwenci studiów I stopnia zdobywają ogólnohumanistyczną i szczegółową wiedzę z zakresu nauki o literaturze polskiej i nauki o języku polskim, metodologii badań naukowych oraz ich praktycznego zastosowania, przygotowującą do prowadzenia podstawowych badań w dyscyplinach literaturoznawstwo i językoznawstwo, realizując jedną z dwóch oferowanych specjalności: *literaturoznawczo-językoznawczą* lub *literatura i kultura polską w perspektywie europejskiej i światowej*. Niezależnie od wyboru specjalności realizują także jedną z pięciu specjalizacji: *edytorstwo naukowe i redakcja tekstu dla polonistów*; *filologia dla mediów*; *translatorską*; *nauczycielską*; *glottodydaktyczną*. Absolwenci specjalizacji *edytorstwo naukowe i redakcja tekstu dla polonistów* są przygotowani do pracy w charakterze edytorów dzieł literackich oraz innych tekstów kultury, korektorów, adiustatorów i redaktorów w redakcjach czasopism, wydawnictwach książkowych i w portalach internetowych. Absolwenci *filologii dla mediów* gotowi są do podjęcia pracy na rynku medialnym, zwłaszcza do wykonywania zadań związanych z *public relations*. Absolwenci specjalizacji *translatorskiej* mogą pracować jako tłumacze i redaktorzy przekładów. Po ukończeniu specjalizacji *nauczycielskiej* lub *glottodydaktycznej* absolwenci ocenianego kierunku posiadają kompetencje uprawniające do podjęcia pracy w szkole, pod warunkiem ukończenia specjalizacji *nauczycielskiej* na studiach drugiego stopnia. Absolwenci specjalizacji *glottodydaktycznej* przygotowani są do podjęcia pracy w charakterze lektorów, nauczycieli języka polskiego i nauczycieli języka polskiego jako obcego.

Koncepcja i cele kształcenia na studiach II stopnia zakładają pogłębienie wiedzy z zakresu literaturoznawstwa i językoznawstwa oraz umiejętności i kompetencji społecznych pozwalających na wykorzystanie wiedzy z tych dyscyplin w dalszych badaniach naukowych lub w działalności zawodowej. Wybierając jeden z trzech modułów: *tradycja, nowoczesność, komparatystyka* studenci profilują własną ścieżkę naukową, wybór specjalizacji zawodowej pozostaje natomiast nieobligatoryjny (może być realizowany jako dodatkowe osiągnięcie studenta na dyplomie). Na studiach II stopnia możliwa jest kontynuacja specjalizacji *nauczycielskiej*, której ukończenie daje absolwentom specjalizacji *nauczycielskiej* i *glottodydaktycznej* na studiach I stopnia uprawnienia do podjęcia pracy w szkole podstawowej lub ponadpodstawowej.

Na obu stopniach studiów realizowane jest kształcenie w formie studiów stacjonarnych, natomiast na studia niestacjonarne I stopnia rekrutacja została zakończona w roku akademickim 2021/2022, a na studia niestacjonarne II stopnia ostatni nabór odbył się w roku 2022/2023 – obecnie studia niestacjonarne kończy ostatni rocznik studentów II stopnia.

Koncepcja i cele kształcenia na filologii polskiej są zgodne z misją i celami strategicznymi Uczelni dzięki zapewnieniu jedności nauki i nauczania, kształtowaniu odpowiedzialności za kondycję kultury narodowej oraz kształceniu przyszłych nauczycieli, naukowców, humanistów i elit kulturalnych Rzeczypospolitej. Koncepcja kształcenia pozostaje także w związku z polityką jakości i celami szczegółowymi dotyczącymi doskonalenia nauczania, programów studiów i procesu dydaktycznego, procesu rekrutacji, zapewniania wysokiej jakości kształcenia oraz utrzymania opartych na zasadach partnerstwa relacji ze studentami.

Koncepcja i cele kształcenia na ocenianym kierunku mieszczą się w dyscyplinach literaturoznawstwo i językoznawstwo, do których kierunek został przyporządkowany, ze wskazaniem na

literaturoznawstwo jako dyscyplinę wiodącą. Pozostają tym samym w ścisłym związku z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w zakresie literaturoznawstwa i językoznawstwa polskiego, a także nauk o kulturze i religii, nauk o komunikacji społecznej i mediach oraz pedagogiki, czego świadectwem są liczne publikacje naukowe oraz granty realizowane przez pracowników badawczo-dydaktycznych, których rezultaty wykorzystywane są w praktyce dydaktycznej i przyczyniają się do kształtowania postaw badawczych wśród studentów (np. granty literaturoznawcze: „Wiersz litanijny w kulturze regionów Europy”, „Wiek teorii. Sto lat polskiej myśli teoretyczno-literackiej” lub grant językoznawczy: „SYNAMET – mikrokorpus metafor synestezyjnych. Formalizacja opisu i wypracowanie efektywnych metod analizy metafor w dyskursie”).

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku filologia polska dzięki uwzględnieniu w szczególności kształcenia specjalizacyjnego odpowiadają na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym zawodowego rynku pracy. Do podjęcia pracy zawodowej przygotowują absolwenta grupy zajęć specjalizacyjnych na I stopniu, których koncepcja została określona we współpracy z interesariuszami wewnętrznymi – pracownikami badawczo-dydaktyczni i dydaktycznymi oraz przedstawicielami studentów. Realizowany obecnie na ocenianym kierunku program studiów powstawał w latach 2016-2018 i w niezmiennym kształcie obowiązuje od roku akademickiego 2019/2020. Dzięki opiniom interesariuszy wewnętrznych pięć lat temu zmodyfikowano program na II stopniu, mając na celu ściślejsze powiązanie kształcenia z badaniami naukowymi oraz umożliwienie studentom prowadzenia badań naukowych przy większej elastyczności i indywidualizacji kształcenia zgodnie z ich zainteresowaniami badawczymi - wprowadzono wówczas kształcenie modułowe, pozwalające na większą indywidualizację toku nauczania, ograniczono liczbę wykładów na rzecz ćwiczeń i zajęć konwersatoryjnych, zmniejszono liczbę godzin w programie studiów, zwiększono ofertę autorskich konwersatoriów połączonych z prowadzonymi przez nauczycieli akademickich badaniami. Zmianę programu na studiach II stopnia poprzedziła modyfikacja koncepcji kształcenia i programu studiów I stopnia na specjalności *literaturoznawczo-językoznawczej*, której dokonano dzięki współpracy ze środowiskiem studenckim i akademickim (dowartościowano wówczas zajęcia z *teorii literatury* i przeniesiono zajęcia z *gramatyki historycznej języka polskiego* na I stopień).

Przy opracowywaniu obecnie obowiązującej koncepcji kształcenia brali zatem udział tylko interesariusze wewnętrzni. Obecnie przygotowywana jest kompleksowa zmiana programu studiów na obu stopniach powiązana z modyfikacją koncepcji kształcenia, na którą wpływ będą miały, zgodnie z zapewnieniami Uczelni, także opinie i sugestie interesariuszy zewnętrznych – w ubiegłym roku akademickim przeprowadzono ankietę studencką oceniającą koncepcję i program studiów I i II stopnia, a na rok 2023/2024 zaplanowane zostały konsultacje z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego. **Rekomenduje się** systemowe włączenie w proces monitorowania koncepcji i celów kształcenia interesariuszy zewnętrznych, a także cykliczne prowadzenie działań, które pozwolą na bieżące monitorowanie koncepcji i celów kształcenia, co przełoży się na lepsze dostosowanie się do zmieniających się potrzeb rynku pracy, uwarunkowań społecznych oraz oczekiwań otoczenia społeczno-gospodarczego.

Koncepcja kształcenia na filologii polskiej zakłada nabycie przez absolwentów umiejętności korzystania z zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych w zakresie literaturoznawstwa i językoznawstwa oraz uwzględnia nauczanie i uczenie się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w odniesieniu do wybranych zajęć (w szczególności: *podstawy ochrony własności intelektualnej* oraz *technologie informacyjne*, a także zajęcia ogólnouniwersyteckie i częściowo lektoriaty). W dużo większym zakresie metody i techniki kształcenia

na odległość były wykorzystywane na studiach niestacjonarnych, których ostatni cykl kształcenia domknie się w roku akademickim 2023/2024.

Efekty uczenia się są zgodne z poziomem 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji na studiach I stopnia oraz poziomem 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji na studiach II stopnia ze wskazaniem na literaturoznawstwo jako dyscyplinę wiodącą.

Ogólne efekty założone dla kierunku odnoszące się do dyscyplin literaturoznawstwo i językoznawstwo w sposób trafny i specyficzny opisują wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiągnięte przez studentów filologii polskiej. Efekty te zostały uszczegółowione przez efekty sformułowane dla zajęć lub grup zajęć, określone dla obu poziomów studiów w sposób specyficzny dla wymienionych dyscyplin oraz pozostają w zgodzie z obecnym stanem wiedzy w tych dyscyplinach i z zakresem działalności naukowej prowadzonej w Uczelni. Efekty uczenia się dla grupy zajęć specjalizacyjnych określone zostały wobec kierunkowych efektów uczenia się i wskazują na wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne niezbędne do podjęcia przyszłej pracy zawodowej w określonym zakresie.

Najważniejsze efekty uczenia się sformułowane dla filologii polskiej powiązane są z dyscyplinami literaturoznawstwo i językoznawstwo i obejmują na I stopniu wiedzę o historycznych i współczesnych teoriach i metodologiach, tematach i ideach pisarskich wybranych twórców literatury polskiej i europejskiej od średniowiecza po współczesność oraz o dynamice rozwoju procesu historycznoliterackiego, dotyczą także kompleksowej natury języka polskiego na tle języków europejskich oraz jego złożoności i historycznej zmienności znaczeń. Najważniejsze efekty uczenia się sformułowane dla II stopnia obejmują wiedzę dotyczącą najnowszej literatury polskiej, literatury popularnej, badań i metodologii teoretycznoliterackich, a także językoznawstwa ogólnego, historii języka polskiego i leksykografii.

Efekty uczenia się wskazują także na umiejętności badawcze i kompetencje społeczne niezbędne w działalności naukowej absolwenta – studenci uczą się samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności przygotowujące ich do podjęcia badań naukowych, kierując się wskazówkami opiekuna naukowego, oraz m.in. wyszukiwać, analizować i integrować informacje ze źródeł pisanych i elektronicznych w celu wykorzystania ich we własnych pracach badawczych z zakresu literaturoznawstwa i językoznawstwa, potrafią także wyzyskać nabytą wiedzę, interpretować i analizować teksty naukowe z zakresu tych dwóch dyscyplin, uwzględniając kontekst historyczny, kulturowy i cywilizacyjny. Na studiach II stopnia studenci nabywają umiejętności pozwalające na samodzielne przygotowanie rozprawy naukowej, obejmujące zgromadzenie materiału, wybór metody badawczej, postawienie i obronę tezy, selekcję bibliografii, a także krytyczne ustosunkowanie się do wiedzy na dany temat. Uzyskują kompetencje społeczne niezbędne nie tylko w pracy badawczej, lecz i w pracy zawodowej poza uczelnią – m.in. umiejętność pracy w zespole, definiowania celów, planowania zadań i organizacji własnego warsztatu pracy czy praktycznego spożytkowania własnej kreatywności. Na studiach pogłębiane są również kompetencje społeczne niezbędne w działalności badawczej, umożliwiające absolwentowi profesjonalne organizowanie własnego warsztatu badawczego i krytyczną ocenę swoich dokonań. Absolwenci studiów polonistycznych przygotowani są także do zawodowego angażowania się w życie społeczne, naukowe i kulturalne.

Ogólne efekty założone dla kierunku, tzw. kierunkowe efekty uczenia się zakładają osiągnięcie umiejętności komunikowania się w języku obcym na wymaganymi przepisami prawa poziomach:

absolwent I stopnia potrafi posługiwać się wybranym językiem obcym nowożytnym na poziomie B2 Europejskiego Opisu Kształcenia Językowego, a absolwent II stopnia – wybranym językiem obcym nowożytnym oraz terminologią specjalistyczną na poziomie B2+.

Efekty uczenia się założone dla kierunku filologia polska są możliwe do osiągnięcia i zostały sformułowane w sposób zrozumiały, który pozwala na stworzenie systemu ich weryfikacji, np. efekt kierunkowy na I stopniu zakłada, że absolwent zna i rozumie „historyczne i współczesne terminologie, teorie i metodologie z zakresu gramatyki opisowej języka polskiego, kultury języka polskiego, językoznawstwa diachronicznego i synchronicznego”, a na II stopniu, iż absolwent potrafi „formułować w sposób pogłębiony w mowie i na piśmie problemy badawcze właściwe dla literaturoznawstwa, stawiać tezy oraz artykułować własne poglądy w sprawach społecznych, literackich i światopoglądowych”. Także na podstawie efektów uczenia się, które określone zostały w sylabusach dla poszczególnych zajęć, można potwierdzić możliwość stworzenia systemu ich weryfikacji dzięki określeniu zakresu wiedzy i umiejętności do opanowania, np. po zajęciach *literatura polska XX wieku w kontekście literatur europejskich* na II stopniu student potrafi „rozpoznaje ważne zjawiska i procesy literatury europejskiej XIX i XX wieku oraz literatury polskiej XX wieku oraz identyfikuje reprezentujące je utwory literackie”.

W związku z faktem, iż na kierunku filologia polska realizowane jest kształcenie przygotowujące do zawodu nauczyciela, studenci specjalności *nauczycielskiej* muszą osiągnąć także efekty sformułowane w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela. Opracowane przez Uczelnię, w programie studiów filologia polska, ogólne efekty uczenia się zostały przyporządkowane do kierunkowych efektów uczenia się są zgodne z zapisami zawartymi ww. rozporządzeniu. Z kolei szczegółowe efekty uczenia się przypisane są do zajęć tylko na I stopniu, dokumentacja II stopnia nie zawiera przypisanych efektów uczenia się do zajęć realizowanych na tym poziomie studiów. Sylabusy w systemie USOS nie pozwalają na pełną weryfikację efektów dla zajęć z realizowanej na specjalności *nauczycielskiej*. Efekty uczenia się w sylabusach stanowią parafrazę tych efektów, w rezultacie czego studenci mogą osiągać niekompletne lub inne efekty uczenia się niż określa standard.

Koncepcja kształcenia wyraźnie pokazuje poprawny podział kształcenia nauczycielskiego, tj. I stopień przygotowuje do pracy w szkole podstawowej, II stopień przygotowuje do pracy w szkole ponadpodstawowej.

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1¹⁰ (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione częściowo

---

¹⁰W przypadku gdy propozycje oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać propozycję oceny dla każdego poziomu odrębnie.

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni, mieszczą się w dyscyplinach literaturoznawstwo i językoznawstwo, do których kierunek jest przyporządkowany, są powiązane z działalnością naukową prowadzoną w uczelni w tych dyscyplinach oraz zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną lub dyscyplinami, do których jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiągnięte przez studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi ogólnoakademickiemu.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień. Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących niezgodności treści szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardzie kształcenia nauczycieli przypisanych do zajęć na studiach drugiego stopnia na specjalności *nauczycielskiej*.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

---

Zalecenia

1. Zaleca się uzupełnienie dokumentacji studiów drugiego stopnia na specjalności *nauczycielskiej* o zapisy dotyczące szczegółowych efektów uczenia się wynikające z rozporządzenia w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela i przypisanie ich do zajęć.
2. Zaleca się podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Treści programowe na filologii polskiej zgodne są z założonymi efektami uczenia się oraz aktualnym stanem wiedzy w dyscyplinach literaturoznawstwo i językoznawstwo, do których został przyporządkowany kierunek, jak również z zakresem działalności naukowej Uczelni w tych dyscyplinach. Program studiów na kierunku filologia polska obejmuje w zakresie literaturoznawstwa treści programowe dotyczące, odpowiednio do danego poziomu studiów, wiedzy z zakresu historii literatury polskiej i obcej oraz językoznawstwa synchronicznego i diachronicznego; terminologii historycznoliterackiej, teoretycznoliterackiej, językoznawczej i komparatystycznej; pozwalające na wykształcenie umiejętności krytycznej lektury dzieł naukowych z zakresu literaturoznawstwa i językoznawstwa, rozumienie i objaśniania zjawisk literatury oraz kultury w kategoriach ich wzajemnych relacji i oddziaływań; analizowanie i interpretowanie historycznych i współczesnych zjawisk językowych, a także literatury polskiej oraz zjawisk jej towarzyszących również w kontekście

szerszym niż narodowy. Treści programowe zapewniają także studentom warsztat naukowy pozwalający na wykształcenie umiejętności formułowania problemów i stosowania różnych technik badawczych, gromadzenia i krytycznej selekcji materiału badawczego oraz kształtowania dyskursu naukowego w formie pisemnej i ustnej.

Studenci filologii polskiej poznają wartość badań literaturoznawczych i językoznawczych dla rozumienia kultury dawnej i współczesnej oraz ich rolę w budowaniu wspólnoty kulturowej. Realizowane są w tym celu także treści z historii filozofii, wiedzy o kulturze oraz dotyczące wpływu dziedzictwa antycznego, biblijnego i języka łacińskiego na kształtowanie się kultury nowożytnej (w szczególności na zajęciach: *historia filozofii, tradycje antyczne i biblijne w literaturze, wiedza o kulturze, propedeutyka języka łacińskiego*). Treści programowe dotyczące kompetencji cyfrowych, związane z prawem autorskim oraz przygotowaniem do prowadzenia badań naukowych zapewniają zajęcia *technologie informacyjne, warsztat pracy naukowej, podstawy ochrony własności intelektualnej*.

Program studiów przewiduje także realizację treści programowych w zależności od wybranego przez studenta modułu do wyboru (na II stopniu) lub specjalności i specjalizacji (na I stopniu). Na studiach I stopnia dobór treści programowych uwzględnia specyfikę prowadzonych specjalności: *literaturoznawczo-językoznawczej* i mającej w większym stopniu charakter komparatystyczny specjalności *literatura i kultura polska w perspektywie europejskiej i światowej*. Na studiach II stopnia studenci profilują własną ścieżkę kształcenia zgodną z zainteresowaniami badawczymi, wybierając jeden z trzech modułów: *tradycja, nowoczesność* lub *komparatystyka*, których treści programowe pogłębiają wiedzę i umiejętności z zakresu literaturoznawstwa i językoznawstwa. W zależności od wybranej specjalizacji zawodowej na studiach I stopnia studenci realizują treści programowe dotyczące prowadzenia lekcji języka polskiego w szkole podstawowej i ponadpodstawowej, nauczania języka polskiego jako języka obcego, adiustacji i językowej redakcji tekstów pisanych, kształtowania wizerunku publicznego, stosowania technik public relations, pisania i oceniania tekstów dla mediów, przekładu tekstów z języka obcego na język polski.

Treści programowe w zakresie znajomości języków obcych realizowane są w trakcie lektoratów z języka obcego na I i II stopniu oraz dodatkowo na *translatoriach B2+*, na których jako materiał do tłumaczeń wybierane są teksty specjalistyczne związane z badaniami prowadzonymi w dyscyplinach literaturoznawstwo lub językoznawstwo.

Treści programowe na kierunku filologia polska są aktualne i zgodne ze współczesną wiedzą i metodyką badań w zakresie literaturoznawstwa i językoznawstwa. Pozostają one także w zgodzie z badaniami prowadzonymi w tych dyscyplinach, które wykorzystywane są przez nauczycieli akademickich na zajęciach kierunkowych, seminariach dyplomowych oraz na zajęciach specjalnościowych na I stopniu i zajęciach realizowanych w ramach modułów na II stopniu, w tym też na konwersatoriach do wyboru, których problematyka jest ściśle powiązana z działalnością naukową prowadzoną przez wykładowców (np. *nauka i medycyna w literaturze: od Jonathana Swifta do Olgi Tokarczuk; Nieśpieszni przechodnie: narodziny polskiego eseju; Rola zapożyczeń leksykalnych w rozwoju słownictwa języka polskiego*). Także tematyka prac dyplomowych realizowanych na ocenianym kierunku potwierdza zgodność treści programowych z prowadzonymi na Uczelni badaniami. Zalecana literatura zajęć wskazuje na aktualność treści programowych oraz ich powiązanie z działalnością badawczą oraz współczesnymi tendencjami rozwojowymi literaturoznawstwa i językoznawstwa. Na tej podstawie dobór treści dla poszczególnych zajęć należy

ocenić jako zapewniający kompleksowość i odpowiedni poziom szczegółowości treści w odniesieniu do specyfiki poszczególnych zajęć, dzięki czemu możliwe jest uzyskanie wszystkich efektów uczenia się zakładanych dla ocenianego kierunku.

Mając na uwadze, że szczegółowe efekty uczenia się dla studiów II nie zostały przypisane do poszczególnych zajęć, treści programowe określone w sylabusach nie mogą być ocenione względem ich kompletności względem standardu. **Rekomenduje się** skorelowanie w sylabusach zajęć treści programowych z przypisanymi efektami uczenia się.

Ponadto, w programie studiów I stopnia niepoprawnie przypisano zajęcia *podręczniki i programy polonistyczne w szkole podstawowej. Prawo oświatowe* do grupy C standardu. Treści tych zajęć oraz przypisane efekty uczenia się nie są ze sobą zgodne. Zajęcia o podobnym charakterze realizowane na II stopniu - *programy autorskie i podręczniki polonistyczne w szkole ponadpodstawowej* zostały poprawnie przypisane do grupy D standardu. Z kolei zajęcia *metodyka języka polskiego w szkole podstawowej (kształcenie literackie)* oraz *metodyka języka polskiego w szkole podstawowej (kształcenie językowe)* mają przypisane wszystkie efekty z grupy D standardu, tj., 15 efektów wiedzy, 11 efektów umiejętności oraz 2 efekty kompetencji społecznych. Nie jest możliwe do zweryfikowania na ćwiczeniach w wymiarze 40 godzin 28 efektów dla całej grupy studentów. Podobna sytuacja jest w przypadku zajęć *literatura dla dzieci i młodzieży*, gdzie realizuje się łącznie 15 efektów uczenia się.

Istnieją także rozbieżności pomiędzy treściami zajęć *dydaktyczny warsztat polonisty z elementami edukacji medialnej* zawartymi w programie studiów a sylabusem zajęć opublikowanym w systemie USOS, tj. w programie zajęcia są opisane w bardzo rozbudowanej formie w dokumentacji, natomiast w sylabusie występują jego wybrane fragmenty. Z uwagi na formę zajęć (ćwiczenia) w sylabusie pominięto wiele aspektów teoretycznych.

Zajęcia *metodyka języka polskiego w liceum (kształcenie literackie)* oraz *metodyka języka polskiego w liceum (kształcenie językowe)* realizowane na II stopniu studiów mają w treściach efektów niepoprawnie określony IV etap edukacyjny, obecnie w szkołach ponadpodstawowych kształcenie odbywa się III etapie edukacyjnym.

Określony w programie studiów czas trwania studiów oraz nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów zapewniają osiągnięcie przez studentów założonych efektów uczenia się.

Również liczba punktów przypisana do poszczególnych zajęć oraz grup zajęć do wyboru (w tym także modułów, specjalności i specjalizacji) zostały poprawnie oszacowane. Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów oraz liczba punktów ECTS uzyskiwana w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów są zgodne z przepisami, przy czym liczba punktów ECTS uzyskiwana w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów nie została uszczegółowiona w sylabusach do zajęć. Nie przewidują one rozpisania pracy własnej studenta na poszczególne aktywności składające się na pracę własną, co utrudnia potwierdzenie właściwych relacji między godzinami kontaktowymi z nauczycielem akademickim oraz samodzielnej pracy studenta. Na ocenianym kierunku nie stosuje się także innych działań mających na celu monitorowanie przyporządkowania punktów ECTS poszczególnym zajęciom i aktywnościom studenta. **Rekomenduje się** podjęcie takich działań, które pozwolą na właściwe szacowanie punktów ECST z uwzględnieniem pracy własnej studenta, co istotne jest zwłaszcza na etapie opracowywania zmian w programie studiów.

Sekwencja zajęć w planie studiów dostosowana jest do charakteru realizowanych treści programowych oraz zapewnia osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Zajęcia zaplanowane zostały w ramach harmonogramu zajęć w sposób poprawny i równomierny, a ich układ jest specyficzny dla kształcenia polonistycznego. Różnorodny pozostaje również dobór form zajęć, które uwzględniają specyfikę nauczanych treści programowych i zapewniają osiągnięcie założonych efektów uczenia się, także w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej. Program studiów przewiduje zajęcia w formie wykładów, ćwiczeń, konwersatoriów, warsztatów, seminariów, lektoratów i praktyk.

Właściwe są także proporcje między wykładami a pozostałymi formami zajęć, ze wskazaniem na dominację form aktywizujących studenta. W programie studiów I stopnia na specjalności *literaturoznawczo-językoznawczej* liczba godzin przypisanych ćwiczeniom, warsztatom, lektoratom i seminariom jest prawie dwukrotnie wyższa niż liczba godzin przypisana wykładom. Na specjalności *literatura i kultura polska w perspektywie europejskiej i światowej* liczba godzin przypisanych ćwiczeniom, warsztatom, lektoratom i seminariom o ponad 50% przekracza liczbę godzin przypisaną wykładom. Na studiach II stopnia wykłady stanowią od 120 do 180 h (w zależności o wyborze przez studenta formy prowadzenia zajęć ogólnouniwersyteckich) na w sumie 600 h zajęć obowiązujących studenta.

Program studiów na filologii polskiej umożliwia studentom wybór zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS. Na studiach I stopnia do zajęć do wyboru należą: zajęcia ogólnouniwersyteckie (9 ECTS), lektoraty języka nowożytnego wraz z egzaminem certyfikacyjnym (6 ECTS), specjalizacje zawodowe (31 ECTS), seminaria licencjackie (10 ECTS), praktyki kierunkowe (2 ECTS). Na II stopniu studenci wybierają jeden z trzech modułów do wyboru (*tradycja, nowoczesność, komparatystyka*) za 35 ECTS, seminaria magisterskie za 41 ECTS, zajęcia ogólnouniwersyteckie w za 6 ECTS oraz translatoria za 3 ECTS. W ramach każdego z modułów obok dwóch zajęć obowiązkowych oferowane są do wyboru konwersatoria (np. *Przestrzenie natury: człowiek wobec krajobrazu, Praktyki tłumaczeniowe w XIX wieku i polskie teorie przekładoznawcze, Obraz życia i kultury społeczeństwa utrwalony w słownictwie*), spośród których mogą wybierać wszyscy studenci II stopnia, bez względu na realizowany moduł. Jednocześnie studenci, którzy wybrali moduł *tradycja* lub moduł *nowoczesność* realizują te same (obowiązkowe w ramach danego modułu) zajęcia: *literatura polska lat 1918-1945* oraz *literatura polska lat 1945-1989*. W efekcie, mimo założonej wybieralności grup zajęć określanych jako moduły, dwa z nich są niemal identyczne, a trzeci tylko częściowo wyróżnia się od pozostałych. **Rekomenduje się** wprowadzenie zmian w ofercie modułów, które pozwolą na odróżnienie ich od siebie i urealnienie wyboru przez studentów na II stopniu.

Spełnione zostały także wymogi dotyczące liczby punktów przypisanych zajęciom powiązanim z prowadzonymi na uczelni badaniami naukowymi w dyscyplinach literaturoznawstwo i językoznawstwo, która na studiach obu poziomów stanowi ponad 50% ogólnej liczby ECTS, obejmując zajęcia z grupy zajęć obowiązkowych i specjalnościowych/modułów do wyboru, w tym także seminaria dyplomowe i konwersatoria; częściowo z badaniami prowadzonymi w dyscyplinach literaturoznawstwo i językoznawstwo powiązane są także zajęcia specjalizacyjne.

Na ocenianym kierunku zapewniono 120 h lektoratu języka obcego z 4 ECTS na I stopniu kształcenia, umożliwiając studentom osiągnięcie biegłości językowej na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (studenci zdają również egzamin certyfikacyjny za 2 ECTS). Studenci

realizujący specjalność *literaturoznawczo-językoznawczą* mają prawo do bezpłatnego korzystania z lektoratów języka obcego w wymiarze 240 h i 8 ECTS. Oferta ta adresowana jest przede wszystkim do studentów, którym przewidziane w programie studiów 120 h lektoratu nie pozwala na osiągnięcie znajomości języka obcego na poziomie B2. Studenci specjalności *literatura i kultura polska w perspektywie europejskiej i światowej* mają obowiązek zrealizować 240 h lektoratu. Na studiach II stopnia studenci studiów stacjonarnych filologii polskiej realizują 30 h języka obcego za 3 ECTS w ramach *translatorium B+*, nabywając umiejętności językowe na poziomie B2+.

Na filologii polskiej przewidziano realizację zajęć z dziedziny nauk społecznych w wymiarze nie mniejszym niż 5 ECTS na każdym poziomie kształcenia. Studenci realizują je w ramach puli zajęć ogólnouniwersyteckich lub na zajęciach z *psychologii* i *pedagogiki* w ramach specjalizacji *nauczycielskiej* albo *glottodydaktycznej*.

Wymiar zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość jest zgodny z wymaganiami przepisów prawa – program studiów filologii polskiej I stopnia przewiduje realizację zajęć za pośrednictwem platformy komunikacyjnej w sposób synchroniczny w odniesieniu do zajęć: *technologie informacyjne* (2 ECTS), *BHP* (0,5 ECTS), *podstawy ochrony własności intelektualnej* (0,5 ECTS), *kultura języka polskiego II dla spec. literaturoznawczo-językoznawczej* (5 ECTS) oraz wybrane zajęcia z *dialektologii* (2 ECTS) i *wprowadzenia do językoznawstwa diachronicznego* (3 ECTS). Studenci mogą również w sposób zdalny realizować zajęcia ogólnouniwersyteckie oraz niektóre lektoraty.

Standard kształcenia nauczycieli realizowany jest na dwóch poziomach kształcenia łącznie. Zajęcia lub grupy zajęć przygotowujące studentów do wykonywania zawodu nauczyciela na I stopniu studiów z grupy B obejmują 180 godzin (9 ECTS) oraz 40 godzin praktyk (2 ECTS), z grupy C - 60 godzin (3 ECTS) oraz grupy D 170 godzin (13 ECTS) oraz 120 godzin praktyk (4 ECTS). Na II stopniu studiów w grupie B 30 godzin (3 ECTS), w grupie D realizowane 195 godzin (21 ECTS) zajęć, oraz 150 godzin praktyk (5 ECTS). W ramach grupy zajęć B dwie trzecie godzin zajęć jest realizowanych w formie wykładów i ćwiczeń. Pozostałe godziny zajęć są zintegrowane z realizacją praktyk zawodowych. Powyższe zestawienie oznacza, iż liczba godzin zajęć dydaktycznych realizowanych na I i II stopniu studiów, jak i nakład pracy wyrażony punktami ECTS spełnia minimalne wymagania określone rozporządzeniem w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

Metody dydaktyczne stosowane na filologii polskiej są różnorodne, pozostają w ścisłym związku ze specyfiką kształcenia polonistycznego i zapewniają osiągnięcie przez studentów wszystkich założonych efektów uczenia się. Nakierowane są na potrzeby studenta i pozostają zgodne z tradycjami kształcenia uniwersyteckiego, a ich zróżnicowanie zależy od treści programowych oraz merytorycznych celów i form zajęć. Dominują przede wszystkim metody aktywizujące studentów. Na ćwiczeniach najczęściej stosowana jest metoda konwersatoryjna, mająca na celu włączanie uczestników zajęć w dyskusję (np. dzięki „burzy mózgów”). Na zajęciach wykorzystywane są także metody wykładu lub pogadanki, które służą wprowadzeniu do tematu zajęć, zbudowaniu kontekstu, a także usystematyzowaniu wiedzy studentów. Na zajęciach literaturoznawczych podstawą zajęć jest praca z tekstem oraz dyskusja (także w przypadku konwersatoriów i seminariów). Na zajęciach językoznawczych dominuje metoda ćwiczeniowa, zakładająca wykonywanie konkretnych zadań z wykorzystaniem nabytej w czasie wykładów wiedzy teoretycznej. Prowadzący sięgają także po metodę pracy w grupach czy pomocniczo wykorzystują e-learning. Podobny charakter mają zajęcia specjalizacyjne, uzupełnione o pracę warsztatową i metodę projektu. Metody

podawcze lub podawcze z elementami aktywizującymi stosowane są przede wszystkim na dużych wykładach kursowych.

Repertuar stosowanych na filologii polskiej metod jest zatem różnorodny i stymuluje studentów do samodzielności i pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się, umożliwiając osiągnięcie założonych efektów uczenia się oraz właściwie wykorzystanie środków i narzędzi dydaktycznych. W doborze metod uwzględniane są najnowsze osiągnięcia dydaktyki akademickiej, a w nauczaniu stosowane są właściwie dobrane środki i narzędzia dydaktyczne wspomagające osiąganie przez studentów efektów uczenia się.

Dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów polega przede wszystkim na rozpoznaniu poziomu oraz dynamiki grupy zajęciowej oraz doborze odpowiednich metod oraz tempa pracy. Sprzyja temu otwartość nauczycieli akademickich na potrzeby i zainteresowania studentów, udostępnianie im z odpowiednim wyprzedzeniem materiałów, uwzględnianie propozycji studentów w doborze lektur czy tematów, a także odpowiednie moderowanie dyskusji. Dobór metod dydaktycznych w pracy ze studentami o specjalnych potrzebach edukacyjnych podporządkowany jest indywidualnym dostosowaniom ustalonym przez biuro wsparcia osób z niepełnosprawnościami. Studentom o szczególnych potrzebach edukacyjnych wynikających z problemów zdrowotnych umożliwia się uczestniczenie w zajęciach w trybie hybrydowym lub zdalnym. Metody pracy w odniesieniu do osób z niepełnosprawnościami mają charakter zindywidualizowany i umożliwiają dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb studentów.

Metody kształcenia stosowane na filologii polskiej umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej w zakresie literaturoznawstwa i językoznawstwa w szczególności dzięki metodom wykorzystywanym na seminariach dyplomowych. Na studiach II stopnia większy nacisk położony zostaje na pracę warsztatową, co wiąże się z bardziej indywidualną współpracą ze studentami, wynikającą z większej samodzielności naukowej osób przygotowujących pracę magisterską.

W ramach kształcenia językowego na lektoracie języka obcego wykorzystywane są metody podające i aktywizujące, praca indywidualna i grupowa, prezentacja multimedialna, dyskusja, praca z tekstem. Metody te zapewniają uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania języka obcego na poziomie B2 oraz B2+ odpowiednio na studiach I i II stopnia, także z uwzględnieniem języka specjalistycznego.

W kształceniu na ocenianym kierunku metody i techniki kształcenia na odległość oraz narzędzia wykorzystujące technologię informacyjną pełnią funkcję wspomagającą. Wykładowcy udostępniają na platformie uniwersyteckiej materiały zajęciowe i przygotowują samosprawdzające się sprawdziany, dzięki którym studenci mogą samodzielnie powtórzyć zdobytą wiedzę i umiejętności. W podobny sposób wykorzystywane są narzędzia, które ułatwiają przekazywanie i sprawdzanie prac domowych oraz udostępnianie studentom informacji zwrotnej. Formami uatrakcyjniania zajęć są także elementy grywalizacji lub odmienne od tradycyjnego sposoby zachęcania studentów do samodzielnej weryfikacji swojej wiedzy, np. przez samodzielne wykonywanie gier planszowych, dzięki którym można sprawdzić stopień osiągnięcia efektów uczenia się z zakresu historycznej fleksji na zajęciach z *gramatyki historycznej języka polskiego*, lub przygotowanie indywidualnego projektu (np. filmiku, quizu, rapu, mapy myśli) w ramach zajęć z *teorii literatury*.

Program studiów I stopnia zakłada obowiązkową realizację przez studentów praktyk zawodowych w wymiarze 40 h i 2 ECTS. Studenckie praktyki zawodowe mają na celu poszerzenie wiedzy zdobytej

na studiach, zwłaszcza w ramach realizowanej specjalizacji zawodowej oraz rozwijanie umiejętności jej wykorzystywania; zapoznanie ze specyfiką środowiska zawodowego; kształtowanie konkretnych umiejętności zawodowych bezpośrednio związanych z miejscem odbywania praktyk; kształtowanie umiejętności skutecznego komunikowania się w organizacji; poznanie funkcjonowania jej struktury organizacyjnej; doskonalenie umiejętności organizacji pracy własnej i zespołowej, efektywnego zarządzania czasem, sumienności, odpowiedzialności za powierzone zadania; doskonalenie umiejętności posługiwania się językiem obcym w sytuacjach zawodowych.

Generalnie efekty uczenia się zakładane dla praktyk pozostają w związku z efektami uczenia się przypisanymi do pozostałych zajęć w ramach zajęć specjalizacyjnych, a ich osiągnięcie zapewniają powiązane z nimi treści programowe, wymiar praktyk i przyporządkowana im liczba punktów ECTS, a także odpowiednie umiejscowienie praktyk w planie studiów. Zastrzeżenie jednak wynika z faktu, iż dla praktyk kierunkowych sporządzono jeden wspólny sylabus zajęć, w którym sformułowano po jednym efekcie uczenia z zakresu wiedzy powiązaniem z wybraną przez studenta specjalizacją zawodową. Mimo iż deklarowanym celem praktyk jest zapoznanie studentów z praktycznym zastosowaniem nabytych umiejętności, nie zostały sformułowane specyficzne dla praktyk i powiązane z daną specjalizacją efekty uczenia się z zakresu umiejętności. Z jednej strony cele kształcenia sformułowane dla praktyk zakładają zatem, iż „studenckie praktyki zawodowe mają na celu poszerzenie wiedzy zdobytej na studiach, zwłaszcza w ramach realizowanej specjalizacji zawodowej”, sformułowany dla nich pojedynczy efekt uczenia się odnosi się do danej specjalizacji, a miejsce odbywania praktyk zwykle związane jest ze specyfiką danej specjalizacji; z drugiej strony zawodowe praktyki kierunkowe, odbywane obowiązkowo w ramach programu studiów, wyłączone zostały w harmonogramie realizacji zajęć wyłączone z grupy zajęć specjalizacyjnych, a sposób ich zaliczania, potwierdzony zarówno przez władze jednostki, jak i samych studentów, poświadcza dużą dowolność w zakresie wyboru miejsca realizacji praktyk, jak i uznawania pracy własnej lub innych aktywności studenta. Niejasna pozostaje tym samym koncepcja umiejscowienia praktyk w programie studiów.

Praktyki zawodowe mogą się odbywać w polskich lub zagranicznych jednostkach gospodarczych, jednostkach administracji państwowej, administracji samorządowej, instytucjach społecznych, placówkach oświatowych, instytucjach kultury, instytucjach naukowo-badawczych, wydawnictwach, mediach lub innych jednostkach organizacyjnych, jeżeli charakter odbywanych przez studenta praktyk będzie zgodny „z profilem studiów na kierunku *filologia polska*”. Studenci mogą zatem odbywać praktyki zawodowe zgodnie z ogólną, polonistyczną specyfiką kierunku studiów w samodzielnie wybranej przez siebie firmie/instytucji lub też skorzystać z oferty praktyk zawodowych przedstawionych przez Uczelnię, która powiązana jest z wybraną przez studenta specjalizacją. Związek miejsca odbywania praktyk z realizowaną przez studenta specjalizacją nie jest zatem konieczny, mimo określonych w sylabusie efektów uczenia się. Student może również zaliczyć praktyki np. na podstawie „realizacji projektów w ramach działalności kół naukowych, udziału w realizacji prac naukowo-badawczych”, „organizacji imprez” czy „udziału w akcjach promujących Uniwersytet”.

Dobór miejsc odbywania praktyk jest właściwy w przypadkach, gdy zapewnia osiągnięcie przez studentów założonych efektów odnoszących się do efektów specjalizacyjnych (np. Polskie Towarzystwo Retoryczne, Stowarzyszenie 61 na specjalizacji *filologia dla mediów*; Fundacja Nauki Języków Obcych Linguae Mundi, Klub Dialogu – Szkoła Języka Polskiego jako Obcego na specjalizacji *glottodydaktycznej*, Agencja MArt – Biuro Tłumaczeń, Stowarzyszenie Odkrywamy Bliskie Historie na

specjalizacji *translatorskiej*, Dział Promocji Muzeum Literatury im. A. Mickiewicza – Wydawnictwa, Wydawnictwo Akademickie „Dialog” na specjalizacji *edytorstwo naukowe i redakcja tekstu dla polonistów*). Uczelnia dysponuje bazą miejsc praktyk, oferowanych studentom, w pojedynczych przypadkach (na specjalności *glottodydaktycznej*) zdarzały się problemy ze znalezieniem miejsca dla studentów.

Uczelnia zapewnia studentom miejsca praktyk, infrastruktura oraz wyposażenie tych miejsc są generalnie zgodne ze specyfiką kształcenia specjalizacyjnego i umożliwiają prawidłową realizację praktyk, a zakres wykonywanych w ich ramach zadań jest zgodny z treściami programowymi ocenianego kierunku. W wypadku, gdy student samodzielnie wybiera miejsce praktyk, opiekun praktyk na danego modułu dokonuje weryfikacji miejsca na podstawie informacji o profilu działania konkretnej instytucji.

Organizacja praktyk i nadzór nad ich realizacją odbywa się na podstawie formalnie przyjętych i opublikowanych zasad odbywania praktyk zawodowych na kierunku filologia polska. Określono w nich cele, organizację praktyk, miejsce i formy odbywania praktyk w jednostkach organizacyjnych, osoby odpowiedzialne za nadzór nad praktykami oraz ich zadania, obowiązki studenta odbywającego praktyki zawodowe oraz warunki ich zaliczenia. Nie zostały natomiast określone reguły przeprowadzania hospitacji praktyk.

Za organizację i nadzór nad realizacją praktyk zawodowych dla wszystkich studentów studiów I stopnia odpowiada opiekun praktyk zawodowych. Zatwierdza on uzgodnione przez studenta z opiekunem praktyk w firmie/instytucji program i warunki odbywania praktyk. Opiekun praktyk dokonuje również zaliczenia praktyk na ocenę na podstawie przedstawionych przez studenta dokumentów: porozumienia w sprawie organizacji praktyk oraz zaświadczenia o odbyciu praktyk; możliwe jest także zaliczenie praktyk na podstawie zatrudnienia lub prowadzenia działalności gospodarczej po złożeniu odpowiedniego wniosku. Nie jest przeprowadzana w żadnej, nawet wybiórczej formie hospitacja praktyk. Dokumentacja poświadczająca odbycie praktyk w instytucji/firmie zawiera jedynie zadania realizowane przez studenta w miejscu odbywania praktyk oraz opisową opinię praktykodawcy. Dokumentacja potwierdzająca realizację praktyk nie zawiera odniesienia do efektów uczenia się, jedynie na praktykach realizowanych w ramach specjalizacji glottodydaktycznych stosowany jest arkusz autoewaluacyjny dotyczący osiągnięcia założonych efektów uczenia się. Ocena osiągnięcia efektów uczenia się dokonywana przez uczelnianego opiekuna praktyk nie ma tym samym charakteru kompleksowego i nie odnosi się do zakładanych efektów uczenia się, co poświadcza przykładowa dokumentacja.

Nie została także określona procedura potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w miejscu pracy i określania ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektem uczenia się określonym dla praktyk, reguły przeprowadzania hospitacji praktyk ani zadania opiekunów praktyk w miejscu ich odbywania, zakres współpracy osób nadzorujących praktyki na kierunku z opiekunami praktyk i sposoby komunikowania się.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk, a także sposób dokumentowania przebiegu praktyk i realizowanych w ich trakcie zadań są częściowo trafnie dobrane, ale nie umożliwiają w pełni skutecznego sprawdzenia i oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów. Nadzór dydaktyczny nad praktykami w ramach poszczególnych modułów jest sprawowany, ale nie uwzględnia możliwości hospitacji. Obecnie funkcję opiekuna praktyk zawodowych na kierunku filologia polska pełni jedna osoba. Mając na uwadze szeroki zakres

zadań, które powinny wiązać się z organizacyjną opieką nad liczną grupą studentów odbywających co roku praktyki na ocenianym kierunku (ponad 130 osób na roku), w tym także założone/potencjalne powiązanie merytoryczne z różnymi specjalizacjami, konieczność hospitacji i weryfikacji, przyjęte obecnie na Uczelni rozwiązanie nie umożliwi w pełni prawidłowej realizacji praktyk.

Program praktyk nie podlegał generalnie systematycznej ocenie z udziałem studentów, której wyniki byłyby wykorzystywane w ustawicznym doskonaleniu programu praktyk i ich realizacji. Studenci mają jednak możliwość oceny praktyk w ramach cyklicznej ewaluacji zajęć dydaktycznych, a swoje uwagi oceniające programy specjalizacji zawodowych wyrazili także w przeprowadzonej w ubiegłym roku akademickim kompleksowej ankiecie, której wyniki przełożą się mają na zmiany programu studiów.

Harmonogram realizacji praktyk nauczycielskich zawodowych został poprawnie przygotowany. Praktyki podzielono, zgodnie z wymogami rozporządzenia w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, na praktyki z grupy B oraz D. Na I stopniu studiów specjalności *nauczycielskiej* praktyki realizowane są w wymiarze 160 godzin (40 godzin praktyk psychologiczno-pedagogicznych oraz 120 godzin praktyk zawodowych w szkole podstawowej), z kolei na II stopniu studiów stacjonarnych praktyki zaprojektowano w wymiarze 150 godzin praktyk zawodowych w szkole ponadpodstawowej. Program poprawnie określa cel praktyk oraz kryteria i sposoby oceniania studenta w trakcie ich trwania. Na I stopniu praktyki realizowane są na 5 semestrze, natomiast na II stopniu na 4 semestrze studiów. Wymiar praktyk został zaprojektowany w wymiarze większym niż jest to wymagane rozporządzeniem, studenci realizują łącznie 310 godzin praktyk. Umieszczenie praktyk w semestrach, po zajęciach kierunkowych i specjalizacyjnych, zapewnia dobre przygotowanie studentów do działań praktycznych. Kompetencje i doświadczenie opiekunów praktyk z ramienia instytucji umożliwiają prawidłową realizację praktyk, zaś infrastruktura i wyposażenie miejsce odbywania praktyk umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Nadzór nad realizacją praktyk nauczycielskich realizowany jest poprawnie. Opiekun praktyk ze strony uczelni pomaga dobrać, zatwierdza propozycje studentów w zakresie wyboru miejsca praktyk, weryfikuje dokumentację oraz dokonuje ich zaliczenia. Uczelnia poprawnie dobiera miejsca praktyk względem typu praktyki tj. na I stopniu studiów praktyki realizowane są w szkołach podstawowych, na II stopniu w szkołach ponadpodstawowych.

Organizacja procesu dydaktycznego na filologii polskiej umożliwia realizację zajęć zgodnie z zasadami higieny procesu nauczania oraz efektywne wykorzystanie czasu przeznaczanego na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się, także dzięki proporcjonalnemu rozłożeniu godzin zajęć w poszczególne dni oraz zachowaniu odpowiednich przerw między zajęciami. Każda z grup dziekańskich ma w tygodniu do dyspozycji przynajmniej jeden dzień wolny do wykorzystania na pracę własną i samodzielne uczenie się. Od II roku studiów I stopnia studenci indywidualnie układają swój plan zajęć i biorą udział w internetowej rejestracji na zajęcia. Podobnie sytuacja wygląda na studiach II stopnia, na których studenci ze względu na relatywnie niewielką liczbę godzin zajęć mogą dowolnie układać ich harmonogram. Większe obciążenie dydaktyczne przewidziano dla studentów na I roku, aby na II roku studiów II stopnia mogli skupić się nad pracą magisterską.

Kalendarz zajęć uwzględnia wskazane w organizacji roku okresy sesji egzaminacyjnych, umożliwiając studentom uzgodnienie terminów poszczególnych egzaminów wymaganych programem studiów. Czas przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się pozwala na weryfikację efektów uczenia się oraz dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych efektach. Praca oddana przez studenta powinna zostać oceniona przez prowadzącego w terminie 2 tygodni od dostarczenia

(o ile w sylabusie nie zaznaczono inaczej). Wszystkie terminy określające ramy czasowe sprawdzenia i oceny efektów uczenia się przez studentów zostały dostosowane do specyfiki zajęć i formy ich zaliczenia, tak aby umożliwić weryfikację wszystkich efektów uczenia się oraz dostarczyć osobom uczestniczącym w zajęciach informację zwrotną.

Organizacja procesu dydaktycznego na filologii polskiej na I i II stopniu na specjalności *nauczycielskiej* została zaprojektowana poprawnie, tygodniowy harmonogram zajęć został właściwie zaplanowany, aienne obciążenie czasem uczestniczenia w zajęciach umożliwia osiągnięcie efektów uczenia się. Organizacja procesu nauczania i uczenia się na I stopnia filologii polskiej jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają w szczególności aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinach literaturoznawstwo i językoznawstwo, do których jest przyporządkowany kierunek, jak również wyniki działalności naukowej uczelni w tych dyscyplinach.

Treści programowe w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela nie obejmują pełnego zakresu treści programowych zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się.

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Program, organizacja i nadzór nad realizacją praktyk zawodowych, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów jedynie

częściowo zapewniają prawidłową realizację praktyk oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Umocowanie praktyki w programie studiów jest nieprecyzyjne: praktyki zostały przyporządkowane merytorycznie zajęciom specjalizacyjnym, a jednocześnie wyłączone poza program specjalizacji, a ich zaliczenie może się odbywać na podstawie działalności innej niż związana ze specyfiką danej specjalizacji. Nie zostały określone specyficzne efekty uczenia się dla praktyk przypisanych danym specjalizacjom ani reguły przeprowadzania hospitacji praktyk. Ocena osiągnięcia efektów uczenia się dokonywana przez uczelnianego opiekuna praktyk nie ma charakter kompleksowego i nie odnosi się do zakładanych efektów uczenia się. Liczba osób pełniących funkcję opiekuna praktyk jest nieadekwatna do liczby studentów – przy założeniu, że przez opiekuna praktyk powinny być realizowane wszystkie zadania związane z organizacją, nadzorem i weryfikacją praktyk.

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów, w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Organizacja procesu nauczania i uczenia się w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień. Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących:

- 1) nieprecyzyjnego określenia celów kształcenia dla praktyk w ramach programu studiów oraz ich powiązania z wybraną specjalizacją;
- 2) nieokreślenia osobnych, specyficznych efektów uczenia się dla poszczególnych praktyk zawodowych w powiązaniu z daną specjalizacją oraz reguł przeprowadzania hospitacji praktyk;
- 3) niekompleksowej weryfikacji praktyk przez uczelnianego opiekuna praktyk, którego ocena nie odnosi się do zakładanych efektów uczenia się;
- 4) nieadekwatnej liczby osób pełniących funkcję opiekuna praktyk wobec zakresu zadań związanych z organizacją, nadzorem i weryfikacją praktyk i liczby studentów kierunku;
- 5) niewykazania na specjalności *nauczycielskiej* w programie studiów II stopnia efektów uczenia się, co uniemożliwia ocenę treści programowych i ich zgodności z wymaganiami zawartymi w standardzie;
- 6) niepoprawnego przypisania w programie studiów zajęć *podręczniki i programy polonistyczne w szkole podstawowej. Prawo oświatowe* (I stopień) do grupy C standardu, a tym samym niepoprawnego przypisania efektów uczenia się dla tych zajęć oraz części treści programowych.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

---

Zalecenia

1. Zaleca się określenie w jasny sposób celów kształcenia dla praktyk oraz ich powiązania z zajęciami specjalizacyjnymi.
2. Zaleca się określenie specyficznych dla poszczególnych praktyk efektów uczenia się, powiązanych z zajęciami specjalizacyjnymi oraz ustalenie i wdrożenie reguły przeprowadzania hospicacji praktyk.
3. Zaleca się wdrożenie kompleksowej weryfikacji praktyk, która będzie odnosić się do stopnia osiągnięcia wszystkich założonych dla praktyk efektów uczenia się.
4. Zaleca się powołanie opiekunów praktyk w liczbie pozwalającej na realizację wszystkich zadań związanych z organizacją, nadzorem i weryfikacją praktyk i liczby studentów kierunku.
5. Zaleca się podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Szczegółowe warunki i tryb postępowania rekrutacyjnego na studia prowadzone na Uniwersytecie Warszawskim określa uchwała Senatu UW.

Rekrutacja na studia I stopnia prowadzona jest w oparciu o wyniki świadectwa maturalnego. Podstawą kwalifikacji na studia pierwszego na kierunek filologia polska jest wskaźnik rekrutacyjny, którego wartość jest określana na podstawie wyników egzaminu maturalnego z przedmiotów wymaganych: język polski, matematyka, nowożytny język obcy (poziom podstawowy lub rozszerzony, przy czym poziom rozszerzony jest wyżej punktowany) oraz przedmiot do wyboru wskazany przez kandydata na poziomie rozszerzonym. W rekrutacji na studia I stopnia mogą wziąć udział osoby posiadające nową maturę, a także kandydaci ze starą maturą, maturą międzynarodową (IB), maturą europejską (EB), maturą zagraniczną. Kandydatów z maturą zagraniczną oraz kandydatów z maturą IB lub EB obowiązuje rozmowa sprawdzająca znajomość języka polskiego (nie dotyczy osób, które mają na świadectwie wynik egzaminu z języka polskiego). Kompetencje językowe uznawane są także na podstawie honorowanych przez UW certyfikatów językowych. Ponadto Uczelnia w uchwale rekrutacyjnej określiła zasady przyjęcia na studia laureatów i finalistów olimpiad, laureatów i finalistów olimpiad stopnia centralnego oraz laureatów i finalistów konkursów ogólnopolskich i międzynarodowych.

O przyjęcie na studia II stopnia mogą ubiegać się osoby, które uzyskały dyplom licencjata, magistra, inżyniera lub równorzędny na dowolnym kierunku studiów. Podstawą kwalifikacji na studia jest egzamin pisemny z zakresu: historii literatury polskiej do roku 1918, gramatyki opisowej języka polskiego z elementami gramatyki historycznej języka polskiego, poetyki z elementami teorii literatury oraz kultury języka polskiego. Warunkiem zdania egzaminu jest uzyskanie minimum 60% możliwych do zdobycia punktów. Z egzaminu zwolnieni są absolwenci studiów I stopnia na kierunku filologia polska, którzy na dyplomie ukończenia studiów mają ocenę co najmniej dobrą. Kandydaci ci są kwalifikowani na studia na podstawie oceny na dyplomie studiów wyższych oraz wyliczonej i potwierdzonej przez macierzystą jednostkę średniej ocen uzyskanych podczas studiów. Wynik końcowy stanowi suma oceny na dyplomie i średniej z toku studiów. Na podstawie wyników

kwalfikacji tworzona jest wspólna lista rankingowa dla wszystkich kandydatów. Kandydatów z dyplomem zagranicznym obowiązują takie same zasady, co kandydatów z dyplomem uzyskanym w Polsce (ich wyniki są odpowiednio przeliczone i przyrównane do skali ocen obowiązującej na UW). Obcokrajowcy mogą potwierdzić swoje kompetencje do studiowania w języku polskim na dwa sposoby – przedstawiając honorowany przez UW certyfikat językowy lub biorąc udział w rozmowie kwalifikacyjnej (punktacja z rozmowy sprawdzającej znajomość języka polskiego nie jest wliczana do końcowego wyniku postępowania kwalifikacyjnego).

W procesie rekrutacji Uczelnia nie wymaga od kandydatów posiadania specjalnych kompetencji cyfrowych, specjalistycznego sprzętu komputerowego oraz oprogramowania niezbędnego do realizacji kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształceni a na odległość.

Uczelnia posiada procedury przyjęcia na studia w drodze przeniesienia z innej uczelni oraz na podstawie potwierdzenia efektów uczenia się zdobytych poza systemem szkolnictwa wyższego. Szczegółowe regulacje zostały zawarte Regulaminie studiów oraz odrębnych przepisach - uchwałach Senatu UW. Dotychczas na ocenianym kierunku nie przeprowadzono procedury potwierdzania efektów uczenia się zdobytych poza systemem szkolnictwa wyższego, z uwagi na brak wniosków o uruchomienie takiego trybu.

Zasady rekrutacyjne nie zawierają procedur dyskryminujących ani ograniczających kandydatów z uwagi na jakiegokolwiek kryterium. Zostały one opracowane w sposób przejrzysty i jednolity dla całej Uczelni. Proces rekrutacji jest przejrzysty i zrozumiały.

Ogólne zasady dyplomowania określone zostały w Regulaminie studiów UW oraz dokumentach dodatkowych w sprawie prac dyplomowych i egzaminów dyplomowych na studiach prowadzonych w uczelni. W ogólnych wymaganiach określono, iż praca dyplomowa to samodzielne opracowanie zagadnienia naukowego, artystycznego lub praktycznego albo dokonanie techniczne lub artystyczne, prezentujące ogólną wiedzę i umiejętności studenta związane ze studiami na danym kierunku, poziomie i profilu oraz umiejętności samodzielnego analizowania i wnioskowania.

Zgodnie z powyższym dokumentem praca dyplomowa musi dowodzić umiejętności prowadzenia badań naukowych przez studenta i sprawdzać efekty uczenia się w zakresie pogłębionej i uszczegółowionej znajomości dziedziny, której dotyczy praca; poprawnego posługiwania się specjalistycznym językiem i terminologią właściwymi dla wybranego obszaru badań; świadomego posługiwania się uzasadnioną metodologią badawczą; samodzielnego zbierania materiałów badawczych potrzebnych do pracy, rozpoznawania stanu badań nad podjętym zagadnieniem, hierarchizowania uzyskanej wiedzy; samodzielnego formułowania hipotez i sądów badawczych, polemiki z innymi stanowiskami; samodzielnego formułowania uzasadnionych wniosków badawczych; sporządzania przypisów i bibliografii.

Prace dyplomowe powstają w ramach seminariów dyplomowych, których profil zgodny jest z profilem studiów i poziomem kształcenia. Zakres tematyczny seminariów/prac dyplomowych określają: zadeklarowana przez prowadzącego je nauczyciela akademickiego przynależność do jednej lub dwóch dyscyplin (literaturoznawstwo, językoznawstwo), do których został przyporządkowany kierunek studiów, oraz własne zainteresowania i kompetencje naukowe. Ostateczną wersją tematu pracy dyplomowej zatwierdza Kierownik Jednostki Dydaktycznej, który ma obowiązek zweryfikować, czy temat spełnia wymogi formalne.

Egzamin dyplomowy przeprowadzany jest przez komisję egzaminacyjną, w skład której wchodzi promotor, recenzent pracy oraz przewodniczący komisji, powoływany spośród samodzielnych pracowników. Na recenzentów prac powoływane są osoby posiadające dorobek naukowy z zakresu tematu pracy dyplomowej.

Egzamin licencjacki oraz magisterski ma formę ustną. W wyjątkowych, szczególnie uzasadnionych przypadkach dopuszcza się przeprowadzenie egzaminu online. Egzamin licencjacki sprawdza przygotowanie studenta do prowadzenia badań naukowych, w tym przede wszystkim umiejętności obrony koncepcji pracy licencjackiej (uzasadnienie wyboru tematu, materiału egzemplifikacyjnego i bibliografii przedmiotowej etc.), zdolność krytycznej lektury literatury podmiotu i przedmiotu oraz orientację w obszarze naukowym wyznaczonym przez temat pracy licencjackiej i zakres seminarium dyplomowego. Na egzamin składają się 3 pytania zadane przez komisję egzaminacyjną, w tym co najmniej jedno związane z problematyką pracy, a pozostałe z problematyką seminarium licencjackiego określoną w sylabusie. Pytania egzaminacyjne formułują promotor pracy oraz recenzent. Przewodniczący komisji czuwa nad prawidłowym przebiegiem egzaminu. Egzamin magisterski sprawdza umiejętność samodzielnego prowadzenia badań przez studenta, w tym przede wszystkim umiejętność odniesienia się do pytań, zarzutów lub uwag dotyczących badań własnych (interpretacji wyników, metodologii etc.) i zdolność krytycznej analizy oraz syntezy wybranych zagadnień w dyscyplinie, do której została przyporządkowana praca magisterska, ze szczególnym uwzględnieniem obszaru naukowego wyznaczonego przez temat pracy i zakres seminarium dyplomowego. Na egzamin składają się 3 pytania zadane przez komisję egzaminacyjną, w tym co najmniej jedno związane z problematyką i metodologią pracy (pozwalające magistrantowi przedstawić m.in. argumentację na rzecz wykorzystanej metody, obranych narzędzi badawczych, selekcji materiału oraz wskazać perspektywy dalszych badań wynikających z ustaleń poczynionych w pracy), a pozostałe związane z dyscypliną naukową, do której została przyporządkowana praca, ze szczególnym uwzględnieniem problematyki seminarium magisterskiego. Pytania egzaminacyjne formułują promotor pracy oraz recenzent. Przewodniczący komisji czuwa nad prawidłowym przebiegiem egzaminu. Każda praca jest poddana sprawdzeniu antyplagiatowemu w systemie JSA. Uczelnia posiada poprawnie przygotowaną procedurę antyplagiatową. Powyższy dokument określa także sposób oceny pracy, jak i przebieg samego egzaminu dyplomowego. Proces dyplomowania monitoruje komisja ds. monitorowania procesu dyplomowania powołana przez Radę Dydaktyczną.

Zasady i procedury dyplomowania są jasno określone i zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów.

Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a także rejestracji na kolejny etap studiów określone są w Regulaminie studiów UW, ponadto Rada Dydaktyczna dla kierunku filologia polska określiła szczegółowe zasady przeprowadzania egzaminów i oceniania na studiach I i II stopnia na kierunku filologia polska.

Szczegółowe zasady weryfikacji dla każdego zajęcia są opublikowane w sylabusach prezentowanych studentom podczas początkowych zajęć w danym semestrze. System sprawdzania wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w trakcie procesu kształcenia na filologii polskiej I i II stopnia dostosowany jest z jednej strony do poziomu trudności realizowanych zajęć oraz możliwości studentów. Wyróżniono dwie grupy zasad zaliczenia oraz egzaminy. Zaliczenia obejmują kontrolę wiedzy na podstawie wyników kolokwium, sprawdzianów, testów, prac kontrolnych, projektów a także aktywności w trakcie zajęć. Weryfikacja założonych efektów uczenia się może mieć także

postać ocenienia pojedynczych wypowiedzi lub ustnej aktywności semestralnej studenta, sprawdzenia złożonej przez studenta pracy pisemnej. Informacja zwrotna o ocenach cząstkowych z zadań oraz o ocenach końcowych z ćwiczeń odbywa się w bezpośredniej komunikacji ze studentem. Oceny z poszczególnych zadań są opisane i uzasadnione przez prowadzącego z uwzględnieniem wcześniej przedstawionych studentom kryteriów oceniania. Zgodnie z regulaminem studiów, prowadzący zajęcia monitoruje i dokumentuje proces dydaktyczny, tj. przygotowuje wykazy pytań z form ustnych i pisemnych zaliczeń oraz egzaminów i przechowuje je w formie papierowej lub elektronicznej oraz zachowuje dokumentację poświadczającą osiągnięcie efektów uczenia się w formie pisemnej.

Metody i sposoby są zróżnicowane, adekwatne do zaplanowanych efektów uczenia się. Weryfikacja efektów uczenia się zależy od doboru metod pracy i kryteriów sprawdzania przez prowadzących zrealizowanych przez studenta zadań. Przyjęte rozwiązania w zakresie zasad weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zapewniają bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen. Określone zostały także zasady przekazywania studentom informacji zwrotnej dotyczącej stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na każdym etapie studiów oraz na ich zakończenie. Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się zapewniają skuteczną weryfikację i ocenę stopnia osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się oraz umożliwiają sprawdzenie i ocenę przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności.

Prawidłowo określono również metody weryfikacji i oceny stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, w tym osiągnięcia efektów wymaganych w kształceniu nauczycielskim, zgodnie z zasadami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Bazując na zasadach opisanych powyżej, min. na jasnym i przejrzystym systemie oceniania, z oceną formującą oraz podsumowującą studenci specjalności *nauczycielskiej* uzyskują właściwą informację zwrotną o postępach w nauce. Weryfikacja osiąganych efektów uczenia się, na ocenianym kierunku i specjalności *nauczycielskiej*, realizowana jest z wykorzystaniem zróżnicowanych form sprawdzania, adekwatnych do kategorii wiedzy, umiejętności albo kompetencji społecznych, których dotyczą te efekty. Efekty uczenia się w kategorii wiedzy weryfikowane są za pomocą zaliczeń lub egzaminów w formie prac pisemnych otwartych lub zamkniętych oraz egzaminów ustnych, a także w oparciu o analizę opracowanych konspektów i obserwację ich praktycznej realizacji. Egzaminów pisemne lub ustne ukierunkowane są na sprawdzenie wiedzy na poziomie wyższym niż sama znajomość zagadnień i nie ograniczają się tylko do znajomości faktów, służą one sprawdzeniu poziomu zrozumienia zagadnień, umiejętności analizy i syntezy informacji oraz rozwiązywania problemów. Weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się w kategorii umiejętności wymaga bezpośredniej obserwacji studentów w czasie wykonywania działań właściwych dla danego zadania zawodowego (dydaktycznego, wychowawczego i opiekuńczego) wynikającego z roli nauczyciela. Przyjęte zasady zapewniają bezstronność całego procesu, są zorientowane na studenta, a także pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się.

Dowodem na osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się są prace etapowe, egzaminacyjne, prace dyplomowe oraz dzienniki praktyk. ZO PKA dokonał analizy wybranej dokumentacji prac etapowych oraz prac dyplomowych. Tematyka prac była zgodna z treściami realizowanymi na zajęciach. Wszystkie wystawione przez nauczycieli akademickich oceny były zasadnie wystawione i skomentowane, odnosząc się do poprawności udzielonych odpowiedzi. Z kolei przedstawione do

oceny prace dyplomowe miały charakter analityczno-interpretacyjny lub opracowań o charakterze leksykalnym. Tematyka prac dyplomowych, jak również wykorzystywana w nich metodologia były prawidłowe i dostosowane do specyfiki kierunku oraz poziomu kształcenia. Wszystkie analizowane prace dyplomowe, zarówno na I i II stopniu studiów, były poprawnie ocenione zarówno przez recenzenta oraz promotora, a wystawione oceny były adekwatne do zawartości merytorycznej prac. Prace dyplomowe w odpowiednim stopniu przygotowują absolwentów do prowadzenia działalności naukowej bądź udziału w niej.

Osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się są właściwie dokumentowane w formie prac etapowych, egzaminacyjnych i dyplomowych oraz dzienników praktyk. Wszystkie przedstawione do oceny prace mieściły się tematycznie w obrębie dyscyplin, do których został przyporządkowany kierunek studiów, a zastosowane metody i kryteria oceny potwierdzają osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiając uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Metody weryfikacji efektów uczenia się w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, dzienniki praktyk, prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia naukowe/artystyczne lub inne związane z kierunkiem studiów, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

---

Zalecenia

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Nauczyciele akademicy oraz inne osoby prowadzące zajęcia na kierunku filologia polska Uniwersytetu Warszawskiego mają kompetencje, doświadczenie oraz kwalifikacje umożliwiające prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Proces dydaktyczny na kierunku filologia polska jest realizowany łącznie przez 134 osoby, z czego 114 to nauczyciele akademicy (22 z tytułem profesora, 28 ze stopniem doktora habilitowanego, 59 ze stopniem doktora oraz 5 osób z tytułem magistra). Pozostałe osoby to specjaliści współpracujący przy realizacji zajęć specjalizacyjnych. Wszystkie osoby prowadzące zajęcia na ocenianym kierunku mają aktualny i udokumentowany dorobek naukowy – mieszczący się w zakresie dyscyplin, do których jest on przyporządkowany – lub doświadczenie zawodowe, umożliwiające prawidłową realizację zajęć. Struktura kwalifikacji osób prowadzących zajęcia, jak również liczebność kadry w stosunku do liczby studentów (około 1 do 6) jest również właściwa. Nauczyciele akademicy prowadzą w zdecydowanej większości zajęcia o charakterze autorskim, wiążącym się bezpośrednio z realizowanymi przez nich badaniami naukowymi, a seminaria dyplomowe służą nabywaniu przez studentów kompetencji badawczych i zapoznawaniu się z warsztatem opiekunów.

Osoby prowadzące zajęcia na ocenianym kierunku mają także odpowiednie przygotowanie dydaktyczne do prawidłowej ich realizacji – w tym przygotowanie do realizacji zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich wynikają bezpośrednio z wieloletniego doświadczenia w nauczaniu, rozwijanego dodatkowo dzięki ocenie realizowanej przez studentów w procesie ankietyzacji oraz dzięki dyskusjom dotyczącym metod dydaktycznych, które odbywają się w poszczególnych zakładach. Pracownicy wzmacniają dodatkowo swoje kompetencje dydaktyczne dzięki szkoleniom i kursom doszkalającym, m.in. dotyczącym metod sprawdzania osiągniętych efektów uczenia się, projektowania i prowadzenia zajęć metodą warsztatową czy wykorzystywania elementów grywalizacji i gamifikacji w dydaktyce. Proces dydaktyczny realizowany na kierunku podlega także monitorowaniu, uwzględniającemu m.in. sposób organizacji zajęć, ocenę indywidualnych kompetencji pracowników i ich umiejętności interpersonalne czy zgodność przebiegu procesu dydaktycznego z zadeklarowanymi w sylabusach założeniami. Głównym narzędziem wykorzystywanym w tym celu są ankiety oceny zajęć dydaktycznych. Monitoring dotyczy również zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, które są na bieżąco rejestrowane, oraz odbywają się na podstawie zgody Kierownika Jednostki Dydaktycznej. Studentom uczestniczącym w takich zajęciach udostępnia się - w sytuacjach koniecznych - salę dydaktyczną, w której mogą połączyć się zdalnie z prowadzącym.

Stosowany na kierunku przydział zajęć dydaktycznych jest zgodny z zasadami transparentności i uwzględnia z jednej strony dorobek naukowy pracownika, z drugiej zaś jego kompetencje dydaktyczne. Dodatkowo obciążenie godzinowe poszczególnych nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku, w tym obciążenie związane z prowadzeniem zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość jest zgodne z wymaganiami i umożliwia prawidłową ich realizację. Prócz tego sumaryczne obciążenie godzinowe osób prowadzących zajęcia na kierunku filologia polska jest zgodne z przyjętymi limitami, co dotyczy w sposób szczególny nauczycieli zatrudnionych w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy, których udział w realizacji procesu dydaktycznego przekracza 75% liczby godzin zajęć prowadzonych na kierunku. W przydziale obowiązków dydaktycznych uwzględnia się ponadto powiązanie badań naukowych prowadzonych przez nauczycieli akademickich w charakterem realizowanych zajęć, jak również doświadczenie w pracy naukowej i dydaktycznej, co umożliwia prawidłową realizację procesu nauczania.

Zajęcia dydaktyczne na kierunku filologia polska, realizowane w ramach specjalności *nauczycielskiej* i przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela, są prowadzone przez osoby dysponujące kompetencjami zawodowymi, doświadczeniem i kwalifikacjami w zakresie umożliwiającym prawidłową ich realizację. Dotyczy to zarówno kształcenia zapewniającego przygotowanie merytoryczne, kształcenia w zakresie dydaktyki ogólnej i przedmiotowej, które powierza się osobom dysponującym dorobkiem naukowym oraz kompetencjami dydaktycznymi w tym zakresie, jak i kształcenia psychologiczno-pedagogicznego, realizowanego przez osoby prowadzące badania naukowe w dyscyplinach psychologia i pedagogika. Tym samym dorobek naukowy osób prowadzących kształcenie nauczycielskie oraz ich kompetencje dydaktyczne i doświadczenie pozwalają na osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się.

Polityka kadrowa prowadzona przez Uniwersytet Warszawski umożliwia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia na kierunku filologia polska zgodnie z zasadami transparentności oraz adekwatnie do potrzeb związanych z prawidłową realizacją procesu dydaktycznego, w tym procesu realizowanego z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Stosowana polityka uwzględnia ponadto ocenę osób realizujących proces dydaktyczny, w której uczestniczą studenci, a jej wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu nauczycieli akademickich. Dobór osób prowadzących zajęcia uwzględnia przede wszystkim ich dorobek naukowy, doświadczenie dydaktyczne oraz kompetencje, potwierdzone m.in. publikacjami. Podczas obsady zajęć bierze się również pod uwagę – poza aktywnością naukową pracownika – także jego umiejętności oraz jego wiedzę związaną z zagadnieniami specjalistycznymi, co jest często potwierdzone udziałem w szkoleniach dokształcających.

Uniwersytet Warszawski wspiera również potrzeby szkoleniowe nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku, w tym działania służące podnoszeniu kompetencji dydaktycznych. Zgodnie ze stosowaną polityką kadrową oraz opublikowanym zarządzeniem w sprawie zasad podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników Uniwersytetu Warszawskiego w latach 2021-2023 pracownicy dydaktyczni, badawczo-dydaktyczni i administracyjni Wydziału Polonistyki wzięli udział około 800 razy w szkoleniach, kursach i seminariach doszkalających. W sposób szczególny pracownicy uczestniczyli w szkoleniach podnoszących kompetencje miękkie, umiejętności społeczne i osobiste, menadżerskie, publikacyjne, specjalistyczne, naukowe i dydaktyczne, a także językowe i informatyczne, w tym dotyczące wykorzystywania metod i technik kształcenia na odległość. Dodatkowo – w kontekście doskonalenia jakości kształcenia -

pracownicy brali udział w zajęciach dotyczących dobrych praktyk dydaktycznych czy wsparcia osób w kryzysie psychicznym. Prócz tego od roku akademickiego 2021/2022 jest realizowany program „Młodzi dydaktycy”, którego celem pomoc w rozwijaniu kompetencji dydaktycznych młodej kadry. W sposób szczególny Uczelnia zapewnia pracownikom także wsparcie związane ze stosowaniem narzędzi do nauczania zdalnego. W tym zakresie pracownicy kierunku przeszli odpowiednie szkolenia, co prowadzi do ugruntowania kompetencji w tym zakresie. Dodatkowo wspierane są indywidualne potrzeby szkoleniowe poszczególnych pracowników, co służy bezpośrednio m.in. podnoszeniu kompetencji dydaktycznych oraz ich dostosowaniu do wymogów wynikających z realizacji określonych ścieżek kształcenia. Realizowane przez Uniwersytet Warszawski działania są odbierane przez pracowników kierunku jako szansa rozwoju, a sugestie dotyczące modyfikacji stosowanych narzędzi dydaktycznych, w tym narzędzi nauczania zdalnego, są brane pod uwagę i skutkują ich doskonaleniem, względnie dodatkowymi propozycjami kursów doszkalających.

Nauczyciele akademicki oraz inne osoby prowadzące zajęcia na kierunku filologia polska podlegają również ocenie w zakresie spełniania obowiązków związanych kształceniem. Głównym narzędziem z tego zakresu są ankiety oceny zajęć dydaktycznych, w których studenci wypowiadają się na temat sposobu prowadzenia zajęć, zaangażowania osób prowadzących, ich dostępności czy zgodności z sylabusami i poprawności oszacowania nakładu pracy studenta. Uczelnia nie stosuje procedur hospitacji wszystkich zajęć dydaktycznych, a monitorowanie w tym zakresie dotyczy jedynie młodych pracowników dydaktycznych oraz doktorantów. Prócz tego w sytuacjach koniecznych przeprowadzane są hospitacje interwencyjne. Elementem wsparcia w zakresie realizacji procesu dydaktycznego są natomiast dyskusje na zebraniach zakładów, w ramach których omawia się dostrzeżone problemy, w tym związane ze stosowaniem metod nauczania. W kontekście faktu, że sugestie ze strony innych nauczycieli akademickich mogą przyczyniać się do udoskonalania warsztatu dydaktycznego osób prowadzących zajęcia na kierunku **rekomenduje się** wprowadzenie sformalizowanej procedury oceny sposobu realizacji zajęć dydaktycznych, która byłaby przeprowadzana przez doświadczonych nauczycieli akademickich.

Uczelnia wprowadziła i konsekwentnie stosuje procedury ocen okresowych nauczycieli akademickich, w ramach których przeprowadza się ocenę różnych obszarów aktywności pracowników, m.in. ocenę dokonań naukowych, osiągnięć dydaktycznych (co uwzględnia opinie studentów wyrażane w ankietach wypełnianych anonimowo po zakończeniu każdego cyklu zajęć), aktywności organizacyjnej (m.in. pracę na rzecz Uczelni) czy zaangażowania w proces podnoszenia kompetencji zawodowych. Prowadzona ocena ma charakter sparymetryzowany oraz uwzględnia – w jednostkowych wypadkach podyktowanych niską oceną – sugestie dotyczące indywidualnego rozwoju pracownika. Tym samym stosowane procedury ocen okresowych są prawidłowe i służą obiektywnej ocenie pracownika i jego rozwojowi.

Realizowana przez Uczelnię polityka umożliwia kształtowanie kadry w sposób zapewniający prawidłową realizację zajęć, co więcej sprzyja stabilizacji zatrudnienia i trwałemu rozwojowi nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia. Kreuje ona przy tym warunki pracy motywujące pracowników do indywidualnego rozwoju i doskonalenia. W szczególności Uniwersytet Warszawski stosuje politykę motywacyjną, która znajduje swój wyraz przede wszystkim w dwóch wymiarach – finansowym (wyróżniający się nauczyciele akademicki mogą otrzymać nagrodę Rektora za osiągnięcia w pracy zawodowej lub specjalną nagrodę dydaktyczną, ponadto finansowane są wyjazdy konferencyjne, szkolenia i kursy służące podnoszeniu kompetencji) oraz organizacyjnym (Uczelnia wspiera pracowników w pozyskiwaniu środków zewnętrznych, prowadzi szkolenia służące

przygotowaniu i prowadzeniu projektów grantowych oraz stwarzają warunki – poprzez umowy z uczelniami partnerskimi – do realizacji badań naukowych). Dodatkowo motywujące działania Uczelni polegają na udzielaniu urlopów naukowych czy dofinansowaniu zajęć sportowych lub wydarzeń kulturalnych, w których uczestniczą pracownicy. Stosowane mechanizmy motywacyjne umożliwiają wobec tego wspieranie pracowników w rozwoju indywidualnych ścieżek naukowych i dydaktycznych oraz zachęcają do nabywania dodatkowych kompetencji.

Uniwersytet Warszawski stosuje również sformalizowaną politykę obejmująca zasady rozwiązywania konfliktów i reagowania na przypadki zagrożenia i naruszenia bezpieczeństwa, jak również przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy wobec kadry prowadzącej kształcenie. Zasady wewnętrznej polityki przeciwdziałania mobbingowi oraz dyskryminacji definiują w szczególności znamiona działań zabronionych oraz wskazują na formy uzyskiwania pomocy przez ofiary. Prócz tego zostały określone obowiązki organów Uczelni w zakresie przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji, a także wskazane działania zapobiegawcze oraz zasady wnoszenia i procedowania skarg o naruszenie zakazu dyskryminacji i przemocy.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

W analizie stanu faktycznego została sformułowana rekomendacja dotycząca zdiagnozowanych uchybień, która nie ma wpływu na ogólną pozytywną ocenę spełnienia kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

--

Zalecenia

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Baza dydaktyczna dla kierunku filologia polska znajduje się na terenie Kampusu Głównego w kilku budynkach: w Gmachu Głównym Wydziału Polonistyki (35 sal dydaktycznych), w budynku przy ulicy Oboźnej (9 sal),w Auditorium Maximum (4 sale) i w budynku tzw. Starego BUW-u-(aula wykładowa).Pomieszczenia dydaktyczne i ich wyposażenie zostały dostosowane do potrzeb procesu nauczania uczenia się na kierunku, uwzględniając przy tym warunki pracy studentów i umożliwiając osiągnięcie przez nich efektów uczenia się. W Gmachu Głównym Wydziału Polonistyki (w którym realizowana jest większość zajęć) znajduje się strefa relaksu (kawiarenka i pokój socjalny), gdzie studenci mogą odpocząć w przerwie między wykładami lub przygotować się do ćwiczeń oraz automaty z przekąskami i napojami. Obok gmachu znajduje się uniwersytecka stołówka.

Proces nauczania uczenia się na kierunku filologia polska jest realizowany w salach, których liczba, wielkość, wykorzystywane wyposażenie techniczne oraz liczba stanowisk komputerowych są dostosowane do liczby studentów i liczebności grup, co przekłada się na prawidłową realizację zajęć. Pomieszczenia wyposażone są w stanowiska komputerowe (33 sale), ekrany (18 sal), telewizory LCD (6 sal), rzutniki multimedialne (21 sal), tablice suchościeralne , kredowe (39 sal). Sale nr 4 oraz nr 17, a także w aule wykładowe (Auditorium Maximum i Starego BUW-u) wyposażone są w sprzęt nagłaśniający, prowadzący zajęcia mają możliwość wypożyczenia dodatkowego sprzętu nagłaśniającego i tabletów graficznych. Sala komputerowa i wyremontowana sala multimedialna, z nowoczesnym oprogramowaniem zapewniają właściwą realizację zajęć. Wykorzystane w procesie nauczania uczenia się specjalistyczne oprogramowanie oraz infrastruktura informatyczna i wyposażenie techniczne są sprawne, aktualnie używane w działalności naukowej i dostosowane do profili kształcenia. W trakcie procesu kształcenia studenci mają też dostęp do infrastruktury instytucji zewnętrznych, w których realizowane są praktyki zawodowe. Powyższe działania wpływają na realizację zajęć w sposób zapewniający osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się.

Na Wydziale Polonistyki funkcjonuje System Biblioteczny, który tworzą cztery biblioteki: dwie w gmachu głównym, jedna w siedzibie Instytutu Sławistyki Zachodniej i Południowej, jedna w siedzibie Instytutu Filologii Klasycznej. Studenci filologii polskiej korzystają przede wszystkim z dwóch bibliotek wydziałowych: Biblioteki im. Wacława Borowego i Biblioteki im. Jana Niecisława Baudouin de Courtenay oraz Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego przy ulicy Dobrej. Zintegrowanie prawie w całości bibliotek wydziałowych z centralnym systemem bibliotecznym ułatwia proces korzystania ze zbiorów. Biblioteki wydziałowe otwarte są przez 6 dni w tygodniu, studenci mają do dyspozycji dwie czytelnie z wolnym dostępem do księgozbioru. Liczba i wielkość pomieszczeń bibliotecznych, dostępne wyposażenie techniczne oraz istniejące udogodnienia dla użytkowników są właściwe i zapewniają warunki do komfortowego korzystania z tradycyjnych, jak i cyfrowych zasobów bibliotecznych.

Zapewniono również zgodność infrastruktury naukowej, dydaktycznej i bibliotecznej z obowiązującymi przepisami BHP.

Studenci i nauczyciele akademicy mają dostęp do sieci bezprzewodowej, a dodatkowo do platformy, umożliwiającej kontaktowanie się prowadzących ze studentami. Ze sprzętu znajdującego się w salach wykładowych studenci mogą korzystać również poza godzinami zajęć w celu realizacji zadań i projektów, po wcześniejszym zgłoszeniu takiej potrzeby.

Uczelnia, funkcjonując w zabytkowych obiektach, wprowadziła konieczne zmiany w dostosowaniu infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, ułatwiając im przemieszczanie się, uczestnictwo w procesie kształcenia i prowadzenie działalności naukowej. Przed budynkiem Wydziału Polonistyki znajduje się podjazd, a w budynku platforma, ułatwiająca poruszanie się osobom na wózkach, które mogą liczyć również na pomoc osoby dyżurującej w portierni. Obiekt wyposażony jest w przeszkloną windę, dostosowaną do potrzeb osób z niepełnosprawnościami ruchowymi. W celu ułatwienia poruszania się po budynku dla osób niewidzących lub słabowidzących numery sal oznaczono Braila. Wyremontowano łazienki, jedną dostosowano do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz potrzeb matek z dziećmi (przewijak). W obu bibliotekach Wydziału znajdują się wydzielone stanowiska dla osób z niepełnosprawnościami, brak jednak sprzętu dla niewidzących. Problem ten rozwiązany jest poprzez indywidualne zabezpieczenie koniecznego sprzętu dla konkretnego studenta przez Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami (z możliwością przypisania asystenta). Jeśli w grupie studentów znajduje się student z niepełnosprawnością zajęcia dla tej grupy planowane są z uwzględnieniem potrzeb tego studenta. Dzięki szkoleniom powyższego Biura osoby prowadzące zajęcia doskonaliły swoje kompetencje w zakresie opracowywania i udostępniania zajęć i materiałów dydaktycznych osobom ze specjalnymi potrzebami. Zastosowane rozwiązania umożliwiają osobom z niepełnosprawnościami pełen udział w kształceniu i dostępie do zasobów bibliotecznych oraz osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się.

Na kierunku filologia polska zapewniono również dostęp do infrastruktury informatycznej i oprogramowania stosowanego w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Studenci oraz osoby prowadzące zajęcia na ocenianym kierunku mają dostęp do oprogramowania służącego do synchronicznej, jak i asynchronicznej interakcji oraz umożliwiającego realizację dydaktyki zdalnej i hybrydowej. Dzięki temu oprogramowaniu i sieci bezprzewodowej możliwy jest dostęp do zintegrowanych uczelnianych usług sieciowych. Powyższe działania zapewniają studentom (w tym z niepełnosprawnościami) dostęp do infrastruktury informatycznej, w tym wspomagającej kształcenie zdalne.

Kadra akademicka i studenci kierunku filologia polska korzystają z zasobów bibliotek tworzących System Biblioteczny, jednak przede wszystkim z dwóch bibliotek w gmachu Wydziału Polonistyki. W bibliotece im. Jana Niecisława Baudeina de Courtneya księgozbiór (językoznawczy) liczy ok. 70 000 woluminów oraz 240 tytułów czasopism, a w Bibliotece Wacława Borowego księgozbiór liczy ok. 85 000 woluminów oraz 317 tytułów czasopism (ze stanowiskami komputerowymi z dostępem do katalogu bibliotek w systemie MAK, do systemu LibreOffice, a także do odczytu bazy danych *Academica* (program Biblioteki Narodowej)). Biblioteki oferują dostęp do krajowych i zagranicznych (otwartych i dostępnych bezpłatnie) katalogów bibliotecznych i stron dotyczących literatury, języka i czytelnictwa. Wymienione zasoby obejmują literaturę zgodną co do aktualności i zakresu tematycznego z potrzebami procesu nauczania-uczenia się oraz umożliwiają osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się oraz przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej. W powyższych zbiorach znajduje się literatura m.in. z zakresu dyscyplin, do których przyporządkowany jest oceniany

kierunek studiów, co zapewnia dostęp do piśmiennictwa podanego w sylabusach w zakresie i ilości dostosowanym do potrzeb prawidłowej realizacji zajęć oraz procesu uczenia się.

Studenci i pracownicy naukowcy mają dostęp do sieci bezprzewodowej, dzięki której mogą korzystać z elektronicznych zasobów bibliotecznych i zamawiać książki przez Internet. Dla zweryfikowanych użytkowników usługi te są też dostępne spoza sieci uniwersyteckiej. Przygotowane przez biblioteki i nauczycieli akademickich materiały dydaktyczne w formie cyfrowej są dostępne dla studentów (także z niepełnosprawnościami), umożliwiając im osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się.

W obiektach Uniwersytetu Warszawskiego, w których mieści się Wydział Polonistyki, prowadzone są etapowe remonty, zgodnie z możliwościami i nadzorem konserwatora zabytków. Sukcesywnie poprawia się warunki funkcjonowania, z uwzględnieniem dostosowania dla osób z niepełnosprawnościami. Raz w roku przeprowadzane są profesjonalne przeglądy techniczne obiektu, a wynikające z nich wnioski są uwzględniane w przeprowadzanej modernizacji.

Na ocenianym kierunku corocznie, przed rozpoczęciem roku akademickiego, pracownicy Sekcji Technicznej przeprowadzają przegląd infrastruktury dydaktycznej i naprawiają usterki, aktualizują wykorzystywane w trakcie zajęć oprogramowania. Studenci i wykładowcy na bieżąco zgłaszają różne potrzeby w tym zakresie, a także zakupu książek do bibliotek. Ponadto studenci mogą zgłaszać różne potrzeby w przeprowadzanej ankiecie ewaluacyjnej, dotyczącej oceny zajęć i warunków studiowania (w punkcie dotyczącym infrastruktury). Brak procedury monitorowania i przeglądu zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej. W związku z powyższym **rekomenduje się** formalne określenie trybu postępowania zapewniającego prawidłowy stan zasobów służących realizacji procesu kształcenia oraz wspierania badań naukowych, w kontekście zapewniania realizacji efektów uczenia się.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej.

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa uczelni, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela są zgodne

z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

W analizie stanu faktycznego sformułowano rekomendację, która nie ma wpływu na ogólną pozytywną ocenę spełniania kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

---

Zalecenia

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Współpraca kierunku filologia polska z otoczeniem społeczno-gospodarczym wynika z przyjętej koncepcji i celów kształcenia, zapewniających wpływ na kształtowanie sylwetki absolwenta wyposażonego w wiedzę, kompetencje społeczne oraz praktykę niezbędną do wykonywania zawodu. Charakteryzuje ją silny związek z różnymi instytucjami zewnętrznymi, adekwatnie dobranymi do specjalności: np. do specjalności *nauczycielskiej* - szkoły podstawowe i ponadpodstawowe oraz samorządowa placówka doskonalenia nauczycieli, specjalności *glottodydaktycznej* – fundacja nauki języków obcych, szkoła języka polskiego jako obcego, do specjalności *translatorskiej* - biura tłumaczeń, stowarzyszenia, do specjalności *edytorstwo naukowe i redakcja tekstu* dla polonistów-wydawnictwa (w tym naukowe) i Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza, do specjalności *filologia dla mediów* – media (TVP Kultura, Onet.pl), Centralny Dom Technologii. W celu jakościowego wyboru podmiotów zewnętrznych sformułowano następujące kryteria:

- zgodność profilu działań organizacji z misją Uniwersytetu Warszawskiego i Wydziału Polonistyki, szczególnie w zakresie kształtowania postaw oraz popularyzowania wiedzy;
- wspólne obszary działania;
- jakość i trwałość planowanych, wspólnych przedsięwzięć;
- jakość przyszłej/dotychczasowej współpracy z instytucją;
- silne zakorzenienie instytucji partnerskiej (m. innymi przeciwdziałanie edukacyjnym nierównościom społecznym);
- -pozycja instytucji zewnętrznej.

Wieloletnią i wielopoziomową współpracę kierunek prowadzi z Krajowym Funduszem na Rzecz Dzieci, Warszawskim Centrum Innowacji Edukacyjno-Społecznych i Szkoleń oraz Fundacją Języka Polskiego.

Interesariusze zewnętrzni nie uczestniczą w formalnym konstruowaniu i opiniowaniu programu (nie zmieniono go od poprzedniej wizytacji w 2017 roku), nie ma koordynatora do spraw współpracy ani rady pracodawców, spełniającej funkcję doradczą i ułatwiającą przepływ informacji między instytucjami zewnętrznymi a władzami uczelni. Jednak pracodawcy (posiadający umowy dotyczące praktyk) mają możliwość zgłaszania sugestii do rozszerzania kompetencji studentów w ankietach ewaluacyjnych z praktyk studenckich. Przykładem uwzględnienia takich propozycji są zmiany wprowadzone na specjalności *nauczycielskiej*, zgodnie z sugestią nauczycieli języka polskiego z współpracujących szkół ćwiczeń. Zmodyfikowany został w sylabusach zajęć zakres realizowanych tematów, bardziej adekwatnych do wymagań współczesnych, na przykład w zakresie zajęć „mechanizmy uczenia się i strategii nauczania” wprowadzono: ocenianie kształtujące, motywowanie uczniów, indywidualizację procesu nauczania, natomiast w szkole ponadpodstawowej w metodyce nauczania uwzględniono zagadnienia dotyczące nowej formuły egzaminu maturalnego. W ramach specjalizacji filologia dla mediów w konsultacji z Fundacją Projekty Edukacyjne oraz Fundacją Polska Debata wprowadzono zajęcia: Argumentacja w działaniu-warsztaty z debat i negocjacji, Polonista na rynku mediów oraz Laboratorium badawcze-retoryka wizualna. W wyniku współpracy z grupą LuxMed powstał autorski program zajęć konwersatoryjnych dla studentów studiów II stopnia w ramach modułu komparatystyka (opracowanie doświadczeń medyków z perspektywy językoznawczej w kontekście komunikacyjnym). Przykładem okazjonalnego konsultowania środowiskowego dotyczącego pozyskiwania oczekiwań rynku pracy w zakresie profilowania treści nauczania w ramach zajęć „prostojęzycznych” stanowią opinie zebrane podczas zorganizowanego „Kongresu Efektywnej Komunikacji”. W związku z powyższym **rekomenduje się** utworzenie stałego zespołu (pracodawców, pracowników naukowych i przedstawiciela studentów), który miałby realny wpływ na doskonalenie programu poprzez sugerowanie zapotrzebowania na kwalifikacje zawodowe przyszłych absolwentów oraz tendencji na aktualnym rynku pracy.

Współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego ma charakter stały i realizowana jest w różnych formach. Najczęstszą są praktyki studenckie, które stwarzają szansę poznania struktur i zasad funkcjonowania instytucji związanych z kierunkiem filologia polska, wymagań w zakresie teorii i praktyki w rozwiązywaniu problemów oraz doskonaleniu kompetencji interpersonalnych. Trafność doboru instytucji gwarantuje realizację programu praktyk zgodnie z przyjętymi kierunkowymi efektami uczenia się. Z informacji pozyskanych od pracodawców wynika, że chętnie zatrudniają studentów, których nie tylko mieli szansę obserwować w trakcie praktyki, ale i przygotować pod kątem ewentualnej współpracy (np. Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza, Szkoła Języka Polskiego Jako Obcego).

Studenci omawianego kierunku angażują się w działalność lokalną w formie wolontariatu - Uczestniczyli w projekcie „Nowa kultura i edukacja”, a także zainicjowali organizację zajęć z języka polskiego dla uchodźców z Ukrainy.

Powiązaniu znajomości oczekiwań rynku pracy z celami kształcenia kierunku służyły zrealizowane projekty: Studenci dla Otoczenia oraz Aplikacyjne Prace Dyplomowe. Pierwszy z nich umożliwił włączenie do oferty konwersatoriów dla studentów studiów II stopnia zajęć *jasno, szczerze, poprawnie-upraszczanie komunikacji bankowej w praktyce* - realizowanych we współpracy z mBankiem oraz *nazwy miejscowe Wawra w ujęciu onomastycznym* we współpracy z Wawerskim Centrum Kultury. Drugi realizowany także z różnymi instytucjami zewnętrznymi, w tym z Agencją Marketingową Filip Bartnicki i Miejską Biblioteką w Daleszycach. Wśród innych działań umożliwiających studentom zdobywanie doświadczenia w instytucjach partnerskich należy

podkreślić: organizowanie konferencji branżowych, opracowywanie gier edukacyjnych oraz dyktand, a także współtworzenie Encyklopedii prostej polszczyzny PZU.

W osiąganiu efektów uczenia się i ich weryfikacji uczestniczą specjaliści zewnętrzeni, którzy prowadzą lub współprowadzą zajęcia (o które są poproszeni przez) lub są opiekunami praktyk, tym samym mają wpływ na treści oraz formułę zajęć.

W celu dostosowywania oferty edukacyjnej do potrzeb studentów i zmieniającego się rynku pracy Biuro Karier przeprowadza badanie losów absolwentów, poddając analizie zgodność podejmowanej przez nich pracy zawodowej z ukończonym kierunkiem studiów.

Na kierunku filologia polska nie dokonuje się przeglądów współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym z udziałem interesariuszy zewnętrznych w odniesieniu do programu studiów, oceny poprawności doboru instytucji, skuteczności form współpracy i doskonalenia realizacji programu. W trakcie rozliczania praktyk zawodowych dokonuje się bieżącego przeglądu współpracy. To podstawowe zadanie powołanego przez kierownika jednostki dydaktycznej opiekuna praktyk. Wydział nie prowadzi dokumentacji powyższych działań. Dobór instytucji oraz form współpracy uzależniony jest od aktualnych potrzeb studentów (w przypadkach, kiedy dana współpraca okazuje się nietrafiona, działania naprawcze podejmowane są niezwłocznie).

W związku z powyższym **rekomenduje się** stworzenie systemowej współpracy kierunku z otoczeniem społeczno-gospodarczym w zakresie konstruowania i modyfikowania programu studiów oraz efektów uczenia się.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji i doskonaleniu.

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływu tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień, które nie mają wpływu na ogólną pozytywną ocenę spełniania kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

---

Zalecenia

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Uniwersytet Warszawski stworzył warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu procesu dydaktycznego, a jego rodzaj, zakres oraz zasięg jest zgodny z przyjętą koncepcją i celami kształcenia oraz dostosowany do specyfiki kierunku filologia polska. W szczególności nauczyciele są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, jak również Uczelnia wspiera międzynarodową mobilność studentów i nauczycieli akademickich, w tym mobilność wirtualną. Podejmowane działania związane z umiędzynarodowieniem procesu kształcenia wynikają z przyjętej strategii rozwoju Uniwersytetu Warszawskiego na lata 2023-2032 i wiążą się bezpośrednio z mobilnością naukową i dydaktyczną nauczycieli akademickich oraz studentów, związaną m.in. z udziałem w programach wymiany. W tym zakresie studenci i pracownicy mają możliwość wyjeżdżania do 30 uczelni partnerskich z 15 krajów, z którymi Uniwersytet Warszawski ma podpisane umowy na realizację programu Erasmus+, co dotyczy m.in. uniwersytetów w Paryżu, Wilnie, Sztokholmie, Florencji czy Lipsku. Z oferty tej w latach 2020-2023 skorzystało łącznie 25 studentów filologii polskiej. Prócz tego w tym samym czasie 5 studentów kierunku skorzystało z możliwości realizacji praktyk zagranicznych, m.in. w Bibliotece Polskiej w Paryżu. Z oferty mobilności międzynarodowej korzystają również w szerokim zakresie nauczyciele akademicy. W latach 2019-2023 wyjechało łącznie 39 osób, m.in. na Uniwersytet Wileński, Poczdamski czy na Sorbonę. W ramach istniejących porozumień Uczelnia przyjmuje również studentów zagranicznych. W latach 2020-2023 było to łącznie 68 osób z 29 uczelni z 18 różnych krajów, m.in. byli to studenci z Berlina, Londynu czy Zagrzebia. Dodatkowo w latach 2020-2023 Wydział Polonistyki gościł – w ramach organizowanego przez Narodową Agencję Wymiany Akademickiej programu Polonista – 19 studentów z Chin, Chorwacji, Francji, Serbii, Słowacji i Ukrainy. Prócz tego badacze zagraniczni prowadzą zajęcia autorskie oraz wykłady, w których mają możliwość uczestniczyć studenci kierunku filologia polska. W roku 2023 odbyło się 19 takich wydarzeń, w tym spotkanie pt. „Szkoła ukraińska romantyzmu polskiego w perspektywie polskiej i ukraińskiej”.

Procesowi umiędzynarodowienia na kierunku filologia polska służą również projekty, w tym studia realizowane we współpracy z ośrodkami zagranicznymi. Wydział Polonistyki współpracuje w tym zakresie z Sorbonne Université przy organizacji programu polsko-francuskiego podwójnego dyplomu magisterskiego, z Université Libre de Bruxelles przy prowadzeniu polsko-belgijskich magisterskich studiów łączonych oraz z Uniwersytetem Syczuańskim w Chengdu przy organizacji studiów Polish+. Z takimi działaniami wiąże się także sojusz siedmiu europejskich uniwersytetów (4EU+ Alliance), w ramach którego dąży się m.in. do intensyfikacji mobilności pracowników i studentów Uczelni, w tym szczególnie mobilności wirtualnej. Dodatkowo w roku akademickim 2021/2022 pracownicy kierunku uczestniczyli w realizacji projektu „*Pomiędzy słowami*” – *szkoła historii literatury i wiedzy o języku polskim dla studentów zagranicznych*, prowadząc zajęcia dydaktyczne dla 47 studentów zagranicznych z 10 krajów. Studenci kierunku filologia polska mogą również uczestniczyć w organizowanych przez Uniwersytet Warszawski zajęciach w językach obcych. W semestrze zimowym roku akademickim 2023/2024 oferta ta obejmuje 87 zajęć, m.in. *Public Speaking in English*.

Wszystkie te zajęcia stanowią element uzupełniający kompetencje językowe nabywane podczas obowiązkowych zajęć lektoratowych. Kompetencje te są także dodatkowo kształtowane w ramach wielu zajęć ujętych w programach studiów studenci korzystają z oryginalnych tekstów w językach obcych.

Uniwersytet Warszawski prowadzi także okresowe oceny stopnia umiędzynarodowienia kształcenia, uwzględniające m.in. zakres i skalę aktywności nauczycieli akademickich oraz studentów, a ich wyniki wykorzystuje się do intensyfikacji procesu umiędzynarodowienia. W szczególności działania te są realizowane przez Radę Dydaktyczną, w której składzie - poza nauczycielami akademickimi - są również studenci. Przyjmowane przez Radę sprawozdania dotyczące procesu umiędzynarodowienia uwzględniają m.in. informacje mobilności studentów, w tym dane o wyjazdach studentów Wydziału oraz przyjazdach studentów zagranicznych, studiach prowadzonych we współpracy z ośrodkami zagranicznymi oraz realizowanych przez Wydział innych formach umiędzynarodowienia oferty dydaktycznej. W wyniku przeprowadzonej przez Radę Dydaktyczną analizy sprawozdań oraz nieformalnych procedur oceny pozytywnych i negatywnych aspektów dotychczas wykorzystywanych programów wymiany, obejmujących m.in. zakres i zasięg współpracy międzynarodowej, są podejmowane działania intensyfikujące. Polegają one na modyfikacji wykorzystywanych wcześniej form współpracy oraz proponowaniu dodatkowych ułatwień, np. wprowadzeniu możliwości uczestnictwa w zajęciach na macierzystej uczelni za pośrednictwem metod i technik kształcenia na odległość, co sprzyja zachęcaniu studentów kierunku do udziału w programach wymian międzynarodowych.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry. Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

---

Zalecenia

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Uniwersytet Warszawski wspiera studentów w procesie uczenia się w sposób stały i wszechstronny. Należy ocenić, że wybrane formy wsparcia są adekwatne do przewidzianych efektów uczenia się oraz uwzględniają potrzeby studentów. Oferowane przez Uczelnię wsparcie pozwala studentom na skuteczne nabywanie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych założonych programem studiów, a także motywuje do osiągania coraz lepszych wyników, rozwoju naukowego, organizacyjnego oraz podejmowania aktywności społecznej.

Uczelnia zapewnia wszechstronne, merytoryczne, materialne i organizacyjne wsparcie w procesie uczenia się. Studenci kierunku filologia polska mają możliwość uczestniczenia w dyżurach oraz konsultacjach, prowadzonych przez nauczycieli akademickich, podczas których mogą uzyskać wsparcie w zakresie opanowania efektów uczenia się założonych programem studiów. Dodatkowo, w sprawach dotyczących toku studiów, studenci otrzymują wsparcie o charakterze organizacyjnym ze strony Kierownika Jednostki Dydaktycznej, kierownika studiów oraz opiekuna roku.

Studentów z wybitnymi osiągnięciami zachęca się do udziału w inicjatywach naukowych, jak projekt Dialog Pokoleń, a także zachęca do udziału w grantach naukowych oraz projektach organizowanych na poziomie ministerialnym (Diamentowy Grant, Najlepsi z najlepszych, Perły nauki). Studenci włączani są w projekty współprowadzone z podmiotami zewnętrznymi (Szkoła Mistrzostwa Językowego, Dyktanda SGH) oraz włączani w badania nauczycieli akademickich. Osoby z wybitnymi wynikami w nauce mogą ubiegać się o dofinansowanie działalności naukowej z Funduszu Doskonałości Dydaktycznej UW i środków własnych Wydziału. Studenci kierunku filologia polska mogą ubiegać się o przyznanie im Indywidualnego Toku Studiów, w ramach którego mogą realizować poszerzony program studiów pod opieką wybranego nauczyciela akademickiego. Indywidualizacja procesu kształcenia jest dostępna dla osób studiujących również poprzez możliwość odbywania studiów w systemie Indywidualnej Organizacji Studiów.

Uczelnia zapewnia wsparcie dla inicjatyw studenckich o różnorodnym charakterze. W Uczelni działa Akademicki Związek Sportowy oferujący szeroki wachlarz sekcji sportowych oraz programów treningowych dla osób ćwiczących na siłowni. Swoje zainteresowania artystyczne studenci mogą realizować poprzez udział w spotkaniach Chóru Akademickiego UW, Zespołu Pieśni i Tańca UW „Warszawianka”, czy uczestnicząc w tworzeniu studenckiego programu telewizyjnego Uniwerek.TV. Należy ocenić, że Uczelnia przykładą dużą uwagę do rozwoju przedsiębiorczości studentów. W tym celu zapewnia im szereg warsztatów poświęconych zwiększeniu ich konkurencyjności na rynku pracy, planowaniu kariery czy doradztwu zawodowemu. Studenci UW angażują się w prace prospołeczne, organizując akcję krwiodawstwa czy organizując zbiórki na rzecz Szlachetnej Paczki czy Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy.

Uniwersytet wykazuje należyłą troskę o dobro studentów odznaczających się szczególnymi potrzebami. Przede wszystkim oferuje zindywidualizowaną organizację studiów dla studentów wymagających specyficznych rozwiązań, znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej lub z niepełnosprawnościami. Ważną rolę w tym aspekcie odgrywa na Uczelni Biuro ds. osób

z niepełnosprawnościami, którego zadania koncentrują się wokół wprowadzania udogodnień w procesie kształcenia dla takich studentów, włączaniu ich w życie Uczelni, niwelowanie barier w dostępie do informacji i infrastruktury, zapewnienie specjalistycznego sprzętu, udzielanie wsparcia psychologicznego. Uniwersytet regularnie uczestniczy w projektach mających podnosić świadomość na temat sytuacji osób z niepełnosprawnościami oraz włączających ich w życie społeczności akademickiej, a pracownicy Uczelni uczestniczą w szkoleniach ponoszących ich umiejętności w komunikacji z takimi osobami. Z myślą o studentach będących młodymi rodzicami utworzono przedszkole.

Obsługą spraw studenckich zajmuje się Sekcja toku studiów. W Uczelni powołana została funkcja opiekuna roku, który stanowi pierwsze ogniwo w załatwianiu spraw studenckich. Na Wydziale funkcjonuje system rozwiązywania sytuacji problemowych lub konfliktowych dla studentów, o którym studenci są informowani już na pierwszym roku studiów. W celu usprawnienia i ułatwienia procesu załatwiania spraw studenckich, studentom oferuje się na stronie internetowej gotowe wzory pism oraz umożliwia załatwienie spraw poprzez system USOS. Z myślą o studentach organizowane są dyżury. Ze swoją skargą student może udać się również do starosty roku oraz samorządu studenckiego UW, którego przedstawiciele odbywają spotkania z władzami Uczelni. Skargę do Samorządu można złożyć osobiście lub anonimowo.

Uczelnia wdrożyła konkretne rozwiązania w zakresie bezpieczeństwa studentów i przeciwdziałania wszelkim formom dyskryminacji i przemocy. Studenci otrzymują szczegółowe informacje dotyczące dostępnych na Uniwersytecie procedur, o możliwości skorzystania z mediacji prowadzonych przez Centrum Rozwiązywania Sporów i Konfliktów UW oraz o możliwości skorzystania z pomocy Ombudsmana, Centrum Pomocy Psychologicznej, Akademickiej Poradni Prawnej czy Akademickiego Ośrodka Psychoterapii. Studenci doświadczeni dyskryminacją czy mobbingiem, a także zmagający się z problemami natury psychologicznej mogą szukać wsparcia w Centrum Pomocy Psychologicznej, Akademickim Ośrodku Psychoterapii czy Akademickim Centrum Wsparcia. Ośrodki te zapewniają studentom i studentkom wsparcie poprzez dostęp do psychologów, psychoterapeutów i psychiatrów. Wydziałowa komisja ds. opracowania strategii przeciwdziałania przemocy opracowała Przewodnik antydyskryminacyjny, dostępny dla szerokiego grona odbiorców poprzez stronę internetową. Na wydziale powołano funkcję Wydziałowego pełnomocnika ds. równości.

Studentów motywuje się do osiągania bardzo dobrych wyników. W trakcie toku studiów, student może ubiegać się o stypendium socjalne, stypendium dla osób niepełnosprawnych, stypendium rektora

oraz zapomogę. Proces ubiegania się o wymienioną pomoc materialną jest przedstawiany studentom w klarowny sposób. Studentów zachęca się także w staraniach o stypendia zewnętrzne, m.in. stypendia Ministra Edukacji i Nauki, stypendium Fundacji Konrada Adameura, stypendium miasta stołecznego Warszawy im. Jana Pawła II.

Ocenic należy, że UW stworzył strukturę administracji uczelnianej z dużą troską o sprawy studenckie. W jej ramach wymienić można między innymi funkcję Kierownika Jednostki Dydaktycznej (KJD), Ombudsmana, Sekcję toku studiów, Biuro ds. Pomocy Materialnej UW, Biuro ds. osób z niepełnosprawnościami, imponującą siatkę stanowisk (jak pełnomocnicy, koordynatorzy, opiekunowie) dedykowanych sprawom studenckim. Nauczyciele akademicy oraz Prodziekani są dostępni dla studentów w ramach prowadzonych przez siebie dyżurów. Pracownicy wymienionych jednostek cechują się dużą otwartością na studentów, a także są przygotowani merytorycznie do pełnienia swoich funkcji.

Uczelnia dedykuje wsparcie dla samorządności studenckiej. Nawiązane partnerskie relacje pozwalają władzom Uczelni poznawać oczekiwania studentów kierunku i dzięki temu odpowiednio profilować ofertę wsparcia. Samorząd studencki posiada swoje przedstawicielstwo w uczelnianych organach i ciałach kolegialnych. Należy ocenić, że Rada Samorządu Studentów rozwinęła zaawansowane struktury, kompleksowo odnoszące się do całości spraw studenckich. Samorząd uczestniczy w podejmowaniu decyzji w zakresie spraw zarówno całej Uczelni jak i Wydziału, w tym w sprawach związanych z pomocą materialną dla studentów, ewaluacją wewnętrzną Uczelni, a także bierze udział przy zmianie programów studiów. Samorząd studencki dysponuje pomieszczeniem przeznaczonym do wyłącznego użytku. Studenci kierunku filologia polska zrzeszają się w szeregu kół naukowych, w ramach których pogłębiają swoją wiedzę i zainteresowania, a także organizują konferencje naukowe.

System wsparcia studentów jest przeprowadzany w sposób stały i kompleksowy. Odbywa się w trakcie przeprowadzania ankiet studenckich, gdy ewaluacji podlegają praca jednostek administracyjnych, ocena zajęć dydaktycznych oraz dostosowanie infrastruktury wydziału. Bieżąca ocena wsparcia studentów również w sposób nieformalny, podczas spotkań Władz z przedstawicielami Samorządu Studentów. Na podstawie tak zebranych informacji, Uczelnia systematycznie implementuje rozwiązania służące doskonaleniu wsparcia studentów. Za przykład posłużyć może wydłużenie godzin pracy Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego oraz automaty z przekąskami i napojami.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiągnięciu efektów uczenia się oraz w przygotowaniu do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności, motywuje studentów do osiągnięcia bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

---

Zalecenia

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Na Uniwersytecie Warszawskim informacje o programie studiów, warunkach jego realizacji dostarczane są do studentów, pracowników, kandydatów na studia oraz interesariuszy zewnętrznych przede wszystkim za pośrednictwem strony internetowej Uczelni, strony internetowej wydziału oraz strony Biura Informacji Publicznej. Strony są dostępne publicznie dla wystarczająco szerokiego grona odbiorców, w sposób gwarantujący łatwość zapoznania się z nią, bez ograniczeń związanych z miejscem, czasem, używanym przez odbiorców sprzętem i oprogramowaniem. Strony dostępne są w językach polskim i angielskim. Strona Wydziału Polonistyki UW jest jednak pozbawiona rozwiązań ułatwiających korzystanie z niej przez osoby niedowidzące tj. ustawienia wysokiego kontrastu, powiększanie liter, tekst alternatywny. **Rekomenduje się** wdrożenie rozwiązań ułatwiających osobom z niepełnosprawnościami korzystanie ze strony internetowej.

Na stronie Uczelni w sposób dostępny i przejrzysty znaleźć można informacje o kierunku studiów, w tym między innymi: katalog zajęć, zasady i warunki rekrutacji (w tym wymagane dokumenty oraz wysokości opłat), opis procesu dyplomowania, warunków studiowania i wsparcia w procesie uczenia się (informacje o procedurach stypendialnych, organizacji praktyk, działalności studenckiej). Podstawowe wskaźniki dotyczące skuteczności kształcenia, programy studiów, Regulamin studiów oraz Statut Uczelni znajdują się w BIP Uczelni. Odnośnik do BIP UW znajduje się na dole strony w postaci przycisku pod rozpoznawalną w Polsce formą graficzną. Dostępny jest dla wszystkich interesariuszy, obecnych i przyszłych studentów, absolwentów, pracowników oraz otoczenia gospodarczo-społecznego.

Na stronie znajdują się również wszystkie dane kontaktowe (bezpośredni mail, telefon) do sekretariatu Rektora, poszczególnych wydziałów i biur Uczelni, samorządu studenckiego oraz pomocy technicznej.

Strona internetowa obejmuje informacje dotyczące kształcenia prowadzonego z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, wsparcia merytorycznego, w tym wykładowców prowadzących zajęcia na danym kierunku, i technicznego w tym zakresie, w przypadku, gdy takie kształcenie jest prowadzone.

Lp.	Zapewnienie informacji na stronach internetowych	TAK/NIE
1.	Sylwetka absolwenta (cele kształcenia, w tym wskazanie obszarów zatrudnienia/branż zawodowych i możliwości dalszego kształcenia).	tak
2.	Przyznawane kwalifikacje i tytuły zawodowe	tak
3.	Zasady rekrutacji	tak
4.	Zasady potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza szkolnictwem wyższym	tak
5.	Zasady uznawania efektów uczenia się uzyskanych w szkolnictwie wyższym	tak
6.	Kierunkowe efekty uczenia się	tak
7.	Aktualne programy studiów	tak
8.	Sylabusy	tak
9.	Kompletność sylabusów	tak

10	Zasady przeprowadzania i zaliczania praktyk zawodowych	tak
11	Zasady dyplomowania (kryteria merytoryczne)	tak
12	Erasmus	tak
13	Most	tak
14	Informacje o wykładowcach (w tym godziny konsultacji i możliwości kontaktu)	tak
15	Harmonogram zajęć	tak
16	Regulamin studiów	tak
17	Pomoc materialna i sprawy bytowe	tak
18	Informacje dla studentów z niepełnosprawnościami	tak
19	Biuro Karier	tak
20	Dane dotyczące losów zawodowych absolwentów	tak
21	Informacje dotyczące funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia (w tym o wyniki ankietyzacji studentów).	tak

System Jakości Kształcenia w UW obejmuje m.in. ocenę dostępności informacji na temat kształcenia. Treść informacji zamieszczanych na stronie internetowej Uczelni oraz na jej stronach w serwisach społecznościowych jest na bieżąco aktualizowana oraz analizowana pod kątem rzetelności zamieszczonych tam informacji. Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których m.in. poprzez ankietowanie uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

W analizie stanu faktycznego została sformułowana rekomendacja dotycząca zdiagnozowanych uchybień, która nie ma wpływu na ogólną pozytywną ocenę spełniania kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

---

Zalecenia

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Na UW zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz sposoby ich oceny, oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia. W ocenie programu studiów biorą udział nauczyciele akademicy, studenci oraz interesariusze zewnętrzni.

W Uczelni kompetencje i zakresy odpowiedzialności osób i zespołów odpowiadających za jakość kształcenia zostały określone w sposób transparentny. Na Wydziale Polonistyki o prawidłowość przebiegu procesu dydaktycznego dba Rada Dydaktyczna (RD), która opracowuje i monitoruje WSZJK na kierunku filologia polska, działająca zgodnie z wytycznymi Uniwersyteckiej Rady ds. Kształcenia (URK). Rada jest ciałem kolegialnym złożonym z przedstawicieli nauczycieli akademickich, studentów i doktorantów; jej skład i odpowiednie proporcje udziału poszczególnych przedstawicieli oraz zadania określa statut UW. Na Wydziale Polonistyki Kierownik Jednostki Dydaktycznej (KJD) jest równocześnie przewodniczącym dla wszystkich organizowanych na wydziale kierunków studiów i odpowiada za całokształt organizacji kształcenia m.in. na kierunku filologia polska.

Zatwierdzanie, zmiany oraz wycofywanie programu studiów dokonywane są w sposób formalny w oparciu o obowiązujące procedury tworzenia i doskonalenia programów kształcenia. W sytuacji zmian programowych inicjującą rolę pełni kierownik jednostki dydaktycznej, który jest także przewodniczącym rady dydaktycznej.

Istniejące w Uczelni procedury określają tryb opiniowania i konsultowania projektów programu/zmian w istniejących programach, wskazują zarówno osoby i podmioty uczestniczące w procedurze czy konsultacjach, jak też wymogi związane z częstotliwością wprowadzania zmian. Przygotowana na poziomie wydziału i skonsultowana ze studentami koncepcja kształcenia dla nowego kierunku studiów przesyłana jest do Biura Innowacji Dydaktycznych (BID). W razie ewentualnych korekt poprawiony przez wnioskodawców projekt ponownie trafia do BID, a następnie do URK. Jeśli zostanie pozytywnie zaopiniowany, URK wyznacza eksperta wspierającego proces przygotowania wniosku o utworzenie kierunku studiów. Gotowy dokument zostaje przekazany do rektora wraz z opinią RSS oraz uchwałą RD. Z kolei wniosek jest opiniowany przez Senacką Komisję ds. Studentów, Doktorantów i Jakości Kształcenia oraz URK. Całościowej oceny zmian nie opiniują w sposób formalny przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych współpracujący z kadrą prowadzącą zajęcia na kierunku względnie realizujący część zajęć z danej dziedziny. Jednakże konsultuje się z nimi zmiany jednostkowe, dotyczące zagadnień z zakresu profesji danej grupy interesariuszy, np. pracowników instytucji kultury czy oświaty. Uchwaleniem programu studiów zajmuje się senat Uczelni, a zarządzenie w sprawie utworzenia nowego kierunku studiów wydaje rektor. Procedura wprowadzania zmian w dotychczasowych programach studiów przebiega w identyczny sposób, jednakże z pominięciem konieczności przedstawienia koncepcji kształcenia.

RD projektuje zmiany programowe w oparciu o dane pozyskane dzięki różnorodnym narzędziom i procedurom, takim jak ewaluacja zajęć, analiza przebiegu i wyników sesji egzaminacyjnych, analiza sylabusów, szczegółowych zasad dyplomowania, szczegółowych zasad przeprowadzania egzaminów i oceniania, zasad monitorowania jakości praktyk zawodowych, a także na rozwiązaniach pozwalających śledzić losy absolwentów. W projektowaniu studiów uwzględniane są innowacje dydaktyczne, osiągnięcia nowoczesnej dydaktyki akademickiej (np. grywalizacje, formy psychologii pozytywnej, metody odwróconego wykładu), współczesna technologia informacyjno-komunikacyjna, w tym narzędzia i techniki kształcenia na odległość (np. multimedialne konteksty na zajęciach z historii literatury XIX i XX wieku).

Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte - coroczną uchwałą senatu - warunki oraz kryteria rekrutacyjne.

Przeprowadzana jest systematyczna ocena programu studiów obejmująca m.in. efekty uczenia się, system ECTS, treści programowe, metody kształcenia, w tym metody kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, wyniki monitoringu losów zawodowych absolwentów. Chociaż sam system analizy jakości kształcenia na kierunku ma postać przemyślaną i ustrukturyzowaną nie we wszystkich aspektach okazał się w pełni skuteczny, na co wskazują stwierdzone przez zespół oceniający uchybienia w zakresie stanu faktycznego kryteriów 1 i 2, dotyczące m.in. kompleksowego określenia szczegółowych efektów uczenia się na wszystkich stopniach kształcenia, a ponadto kwestii związanych z realizacją programu studiów zwłaszcza w zakresie praktyk zawodowych/specjalnościowych.

Udział nauczycieli akademickich prowadzących kształcenie na filologii polskiej w ocenie programu studiów i doskonaleniu jakości kształcenia jest zapewniony poprzez ich uczestnictwo w pracach odpowiednich gremiów. Także studenci mają formalnie zapewniony udział w ewaluacji programu studiów i warunków kształcenia na kierunku, jak również inicjowanie zmian poprzez udział swoich przedstawicieli w gremiach i procedurach zagwarantowanych w ramach obowiązującego w Uczelni WSZJK. Natomiast interesariusze zewnętrzni wypowiadają się głównie odnośnie zmian jednostkowych i przeważnie w zakresie realizowanych na kierunku specjalizacji zawodowych. W procesie monitorowania jakości kształcenia na filologii polskiej istotnym elementem jest analiza raportów przygotowywanych przez Pracownię Jakości Kształcenia UW, która opracowuje dane pozyskane w różnego rodzaju badaniach statystycznych, m.in. Ogólnouniwersyteckiej Ankiecie Oceniającej Jakość Kształcenia (VII edycja w 2022 r.), badaniach losów absolwentów czy badania wśród nauczycieli akademickich, dotyczące nauczania w dobie pandemii.

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom PKA, których wyniki są publicznie dostępne. Zawarte w nich rekomendacje posłużyły w sposób skuteczny doskonaleniu jakości kształcenia na filologii polskiej.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są oceny programu studiów oparte o wyniki wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia. Oceny programu studiów nie doprowadziły do zdiagnozowania nieprawidłowości dotyczących koncepcji kształcenia czy w pełni efektywnej realizacji programu studiów.

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

Podstawą sformułowania oceny spełnione częściowo jest nie w pełni skuteczne funkcjonowanie na kierunku uczelnianego systemu zapewnienia jakości kształcenia w odniesieniu do oceny i doskonalenia programu studiów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

---

Zalecenia

1. Zaleca się pełne i efektywne wdrożenie na kierunku zasad uczelnianego systemu zapewnienia jakości kształcenia, pociągające za sobą wprowadzenie skutecznych działań naprawczych w odniesieniu do programu studiów i jego realizacji.
2. Zaleca się podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

prof. dr hab. Stanisław Uliasz

4. Załączniki:

Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia

1. Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 742, z późn. zm.);
2. Ustawa z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1669, z późn. zm.);
3. Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 226);
4. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787);
5. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (t.j. Dz. U. z 2021 poz. 661);
6. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U z 2018 r. poz. 2218);
7. Statut Polskiej Komisji Akredytacyjnej przyjęty uchwałą nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. z późn. zm. w sprawie statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej;
8. Uchwała Nr 67/2019 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie zasad przeprowadzania wizytacji przy dokonywaniu oceny programowej, z późn. zm.;
9. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (t.j. Dz.U. z 2021 poz. 890).

Szczegółowe kryteria dokonywania oceny programowej

Profil ogólnoakademicki

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Standard jakości kształcenia 1.1

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni, mieszczą się w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których kierunku jest przyporządkowany, są powiązane z działalnością naukową prowadzoną w uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach oraz zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Standard jakości kształcenia 1.2

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną lub dyscyplinami, do których jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiągnięte przez studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi ogólnoakademickiemu.

Standard jakości kształcenia 1.2a

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, zawierają pełny zakres ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 1.2b

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera zawierają pełny zakres efektów, umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich, zawartych w charakterystykach drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2153 i 2245).

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Standard jakości kształcenia 2.1

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają w szczególności aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których jest przyporządkowany kierunek, jak również wyniki działalności naukowej uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach.

Standard jakości kształcenia 2.1a

Treści programowe w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy obejmują pełny zakres treści programowych zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.2

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.2a

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.3

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 2.4

Jeśli w programie studiów uwzględnione są praktyki zawodowe, ich program, organizacja i nadzór nad realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów zapewniają prawidłową realizację praktyk oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w szczególności tych, które są związane z nabywaniem kompetencji badawczych.

Standard jakości kształcenia 2.4a

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w

art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.5

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczony na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.5a

Organizacja procesu nauczania i uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Standard jakości kształcenia 3.1

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

Standard jakości kształcenia 3.2

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 3.2a

Metody weryfikacji efektów uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 3.3

Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, dzienniki praktyk (o ile praktyki są uwzględnione w programie studiów), prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia naukowe/artystyczne lub inne związane z kierunkiem studiów, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Standard jakości kształcenia 4.1

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 4.1a

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 4.2

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Standard jakości kształcenia 5.1

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej.

Standard jakości kształcenia 5.1a

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa uczelni, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 5.2

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Standard jakości kształcenia 6.1

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu.

Standard jakości kształcenia 6.2

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Standard jakości kształcenia 7.1

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry.

Standard jakości kształcenia 7.2

Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Standard jakości kształcenia 8.1

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiągnięciu efektów uczenia się oraz w przygotowaniu do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności, motywuje studentów do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Standard jakości kształcenia 8.2

Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Standard jakości kształcenia 9.1

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Standard jakości kształcenia 9.2

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Standard jakości kształcenia 10.1

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.

Standard jakości kształcenia 10.2

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

Polska
Komisja
Akredytacyjna

